

HRVATSKI VOJNIK

Broj 396 • 25. svibnja 2012. • Izlazi od 1991. • www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

EUR 2,10
CAD 3,00
AUD 3,30
USA 2,00
CHF 3,50
SLO EUR 1,80
SEK 17,00
NOK 17,00
DKK 15,50
GBP 1,30

28.
svibnja
2012.

Čestitamo
DAN OSRH
I DAN HRVATSKE KOPNENE VOJSKE

HODOČAŠĆE U LURD
**U duhu
zajedništva
i mira**

RAZGOVOR

Predsjednik RH Ivo Josipović

GUARDEX 12

Tenkovsko
bojno gađanje

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X
0 2 1 1 2
9 7 7 1 8 7 2 0 3 0 0 3

SADRŽAJ

- 4 RAZGOVOR**
dr. sc. Ivo Josipović, predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - 8 VIJESTI**
Ministar Kotromanović u posjetu Ministarstvu obrane BiH
 - 10 AUTOMATSKO STRELIŠTE "VRAPČANSKI POTOK"**
Održano 18. prvenstvo OSRH u streljaštvu
 - 11 OBLJEVTNICA**
Prepoznata vrijednost Centra
 - 12 HRVATSKO-ČEŠKA OBUKA**
Zajedničkom obukom do uspješne misije

- 14 VOJNI POLIGON "CRVENA ZEMLJA"**
Hrvatski i američki vojnici na vježbi Guardex 12

16 5. MN CS OMLT
Iznimna suradnja - izvrsni rezultati

18 BOJNO GAĐANJE NA POLIGONU "EUGEN KVATERNIK"
Tenkovi u akciji

20 20. JUBILARNO HODOČAŠĆE U LURD
U duhu zajedništva i mira

22 RAZGOVOR
Lucija Zaninović, prvakinja Europe u taekwondou
i pripadnica OSRH

IMPRESSUM

Nakladnik: **MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE**
SAMOSTALNA SLUŽBA ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU I IZDAVAŠTVO
ODJEL HRVATSKIH VOJNIH GLASILA I IZDAVAŠTVA

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morph.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@morph.hr)

glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlasic@morph.hr)

Urednici i novinari: Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr)

Domagoj Vlahović (domagoj_vlahovic@yahoo.com),
Lada Puljizević (ladapuljizevic@yahoo.com)

Lektura / korektura: Gordana Jelavić

Urednik fotografie: Tomislav Brandt

Fotografi: Josip Kopić, Davor Kirim

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik) (zvonimir.frank@zg.htnet.hr)

Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić

Marketing i finansije: Igor Vitanović tel: 3786-348; fax: 3784-3222

Tisak: Vjesnik d.d., Slavonska avenija 4, Zagreb

Adresa uredništva: Odjel hrvatskih vojnih glasila i izdavaštva, Ilica 256b

Adresa uredništva: Oujeznički vjesnik glasila Pridžba

10000 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>

Naklada: 4000 primjeraka

Naslovnicu izradio Predrag BEĆLIŠIĆ

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)
Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2012.
Novinarski priloži objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu slijubeni stvar Ministarstva obrane RH

MINISTAR OBRANE
Ante Kotromanović

24 SREDIŠTE ZA TEMELJNU OBUKU

Prisegnulo 390 dragovoljnih ročnika

25 VIJESTI IZ OSRH

Pripadnice 19. HRVCON-a završile tečaj timova za angažman Afganistanki

28 25. SAMIT NATO-a U CHICAGU

Dostignuti svi ciljevi

32 NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE

Poboljšanje IDWS sustava

34 AFGANISTAN

Biti žena u Afganistanu

38 VOJNE ORGANIZACIJE

Humanizacija vojne stuge

42 PODLISTAK

Promjene država i dinastija

44 DOMOVINSKI RAT**46 FILATELIJA**

Marka - otok u moru povijesti i zemljopisa

47 VEKSIFOLOGIJA

Do Europe su stigle iz Kine...

48 MULTIMEDIJA

Poštovani vojnici, mornari, dočasnici, časnici, generali i admirali, kadeti, državni službenici i namještenici, pripadnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske,

čestitam vam

DAN ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE I DAN HRVATSKE KOPNENE VOJSKE!

Obilježavajući dvadeset i prvu godišnjicu stvaranja Oružanih snaga Republike Hrvatske, ponosni smo na svoju prošlost te hrabro i sigurno kročimo u budućnost koju gradimo na standardima profesionalnog razvoja i napredovanja u skladu s postignućima.

S posebnim prijetotom, upravo na ovaj dan, prisjećamo se poginulih hrvatskih branitelja i invalida Domovinskog rata te suočaćemo s članovima obitelji poginulih i preminulih branitelja. Njihova žrtva omogućila nam je stvaranje slobodne, samostalne i suverene Republike Hrvatske. Zbog toga će Domovinski rat zauvijek ostati upisan kao simbol snage građana Hrvatske i domoljublja hrvatskog vojnika. Na temeljima demokracije, u mirnodopskim uvjetima, započelo je stvaranje moderne oružane sile. Pokazali smo kako se izgrađuje i transformira vojska spremna na izazove modernog svijeta. Iznimno je značajno što svoje iskustvo

i znanje prenosimo i izvan granica Republike Hrvatske. Ponosan sam na naše odluke da sudjelujemo u operacijama potpore miru diljem svijeta te da tako obogaćujemo svoje profesionalno iskustvo, ali i pridonosimo stvaranju mira i širenju područja sigurnosti u međunarodnoj zajednici. Uz naše napore u operacijama potpore miru, Oružane snage RH snažno su orijentirane izgradnji deklariranih snaga i sposobnosti zajedno s našim saveznicima i partnerima unutar NATO-a i Europske unije. Doprinos Oružanih snaga RH u izgradnji povjerenja među državama i narodima, doprinos jačanju mira u svijetu, kao i ispunjavanje naših savezničkih i partnerskih obveza jamac je i naše vlastite sigurnosti.

Vas, pripadnike Oružanih snaga RH, krase izvrsne kvalitete: odanost vojnom pozivu, časno obavljanje vojne službe i snažan osjećaj odgovornosti. Zbog toga ću se i nadalje truditi da vaša profesionalnost i požrtvovnost bude na-

građena sustavnim obrazovanjem i usavršavanjem. Na tim temeljima niti jedna zadača neće biti nesavladiva i niti jedan izazov nepremostiv. S iskrenim zadovoljstvom, zahvaljujem vam na iznimnom trudu i profesionalnosti kojom izvršavate postavljene zadaće na čest Oružanih snaga, Ministarstva obrane i naše domovine.

Obilježavajući i slaveći dvadeset i prvu godišnjicu formiranja Oružanih snaga RH, Dan OSRH i Dan Hrvatske kopnene vojske, čestitam promaknutima, povoljenima i nagrađenima te svima varna upućujem iskrene čestitke i želim obilježdravlja, svako dobro te uspjeh i zadovoljstvo u izvršavanju zadaća.

NAČELNIK GS OSRH
general-pukovnik
Drago Lovrić

dr. sc. Ivo Josipović,
predsjednik Republike Hrvatske i
vrhovni zapovjednik
Oružanih snaga Republike Hrvatske

Zemlje regije u Republici Hrvatskoj imaju i imat će podupiratelja u procesima demokratizacije i međunarodne afirmacije, uključujući i procese međunarodnih integracija. U tome i Oružane snage RH daju i davat će svoj doprinos, bilateralnom suradnjom i djelovanjem u nizu regionalnih inicijativa i projekata

Željko STIPANOVIĆ, Vesna PINTARIĆ

Uoči obilježavanja 21. godišnjice Oružanih snaga Republike Hrvatske, koju s ponosom slavimo sjećajući se svih nastojanja i napora koja su prethodila stasiju modernih i profesionalnih vojnih snaga, koje danas pridonose svjetskom miru i međunarodnoj sigurnosti, razgovarali smo s dr. sc. Ivom Josipovićem, predsjednikom Republike Hrvatske i vrhovnim zapovjednikom Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Oružane snage Republike Hrvatske uskoro će obilježiti 21. godišnjicu ustrojavanja. Što biste iz tog razdoblja posebno izdvajali kao najvažnija postignuća?

Hrvatska je danas suvremena demokratska država i društvo. Površinom i brojem stanovnika mala smo zemlja, istodobno međunarodno afirmirana i uvažena članica Ujedinjenih naroda, NATO saveza, uskoro Europske unije, sudionica niza regionalnih inicijativa i organizacija. Danas smo suočeni s nizom problema, brinemo gospodarske brige, nastojimo svi zajedno

Premda je razdoblje punopravnog članstva u NATO-u tek nešto dulje od tri godine, naš je angažman u potpunosti djelovanje odgovorne članice najsnažnije sigurnosne i obrambene organizacije u svijetu danas. Naše odgovorno planiranje i djelovanje u Savezu, visoke ocjene našeg doprinosu i pohvale našim postrojbama, razlog su za zadovoljstvo i ponos te istodobno upućuju na našu obvezu da u budućnosti budemo na istoj i još većoj razini kvalitete obavljanja naših zadaća...

EU te Ujedinjenih naroda, NATO saveza, OEES-a, u stabiliziranju stanja na području jugoistoka Europe, i u Hrvatskoj. Dakle, u najširem kontekstu razmatrano, današnja slobodna, suvremena, demokratska, međunarodno afirmirana Hrvatska najvažnije je postignuće. Svemu tome, obrani i osiguravanju cjelovitosti, potom, međunarodnoj afirmaciji Hrvatske, međunarodnom utjecaju i ugledu Republike Hrvatske, značajan, velik doprinos dali su pripadnice i pripadnici te postrojbe Oružanih snaga RH, sudjelovanjem u međunarodnim vježbama,

Domovinskog rata, apsolutno legitimne i legalne oslobođilačke operacije. Velika većina naših postrojbi i pripadnika tijekom sukoba i rata bili su visoko profesionalno orientirani i u planiranju i provođenju operacija pridržavali se zakona i međunarodnih konvencija. Sve izvan toga bilo je i još je uvijek podložno procesuiranju i kažnjavanju počinitelja eventualnih kaznenih djela. Ali, u svojoj biti operacije su oslobođilačke i temelj su hrvatskog dostojanstva i ponosa.

Prošlo je tri godine otkako je Republika Hrvatska primljena u NATO savez. Koliko se relevantnim i odgovornim saveznikom ocjenjuje OSRH i naš doprinos Savezu? Možda bi najbolje bilo pitati o tome naše saveznike, dakle, predstavnike zemalja članica Saveza ili najodgovornije dužnosnike

ODGOVORNA SMO ČLANICA MEĐUNARODNE ZAJEDNICE

naći rješenja za boljitiak mladih i generacija što žive sadašnjost, iskorištavati perspektive razvoja, unapređivati obrazovni i zdravstveni sustav, rješavati problem nezaposlenosti, povećati proizvodnju i investiranje u nove projekte, unaprijediti pravosudni sustav, suzbijati nezakonito poslovanje, djelovanje i korupciju... Sve to naglašavam, upravo u kontekstu i u povodu obilježavanja godišnjice Oružanih snaga Republike Hrvatske i Dana Hrvatske kopnene vojske. Uturbulentnom razdoblju razgradnje i raspada bivše federalne države, suočeni s prijetnjama stabilnosti, sigurnosti, slobodi i teritorijalnoj cjelovitosti Hrvatske, upravo je ustrojavanje sigurnosnog i obrambenog sustava i Oružanih snaga kao okosnice obrane, bilo ključno za obranu Hrvatske, a potom i za oslobođanje okupiranih dijelova Hrvatske i uspostavu punine suvereniteta. Tome valja pridodati i angažman međunarodnih organizacija, tadašnje Europske zajednice, potom

humanitarnim i mirovnim operacijama diljem svijeta, suradnjom s brojnim državama, susjedima, zemljama regije, saveznicima i partnerima.

Legitimitet pobjedonosnih i oslobođilačkih vojno-redarstvenih operacija, poglavito Bljeska i Oluje, osporavaju neke zemalje iz regije. Koju ulogu i važnost imaju ove operacije?

U prvom redu operacije Bljesak i Oluja značajne su za oslobođanje okupiranih područja i postizanje suverenosti i teritorijalne cjelovitosti Hrvatske. Dakako, treba napomenuti i kasniji Erdutski sporazum i Prijelaznu upravu UN-a za istočnu Slavoniju, Baranju i zapadni Srijem, završetak misije i mirnu reintegraciju te okončanje misije UN-a na Prevlici, što je značilo punu teritorijalnu cjelovitost i suverenitet hrvatskoga područja. Svakako, Bljesak i Oluja bitan su dio te završne etape obrambenog

Predsjednik Ivo Josipović s pripadnicima hrvatskog kontingenta u Afganistanu

RAZGOVOR

i vojne zapovjednike NATO-a. Mogu samo istaknuti da tijekom različitih bilateralnih susreta s kolegicama i kolegama iz zemalja članica te u razgovorima s NATO dužnosnicima i zapovjednicima slušam pohvale na račun naših predstavnika u Savezu, postrojbi i pripadnika angažiranih u aktivnostima i misijama Saveza. Slične su ili iste i ocjene kvalitete djelovanja i rada te doprinosu pripadnika Oružanih snaga, a kad je riječ o sudjelovanju u misijama i operacijama UN-a ili Europske unije. Premda je razdoblje punopravnog članaštva u NATO-u tek nešto dulje od tri godine, naš je angažman u potpunosti djelovanje odgovorne članice najsnažnije sigurnosne i obrambene organizacije u svijetu danas. Naše odgovorno planiranje i djelovanje u Savezu, visoke ocjene našeg doprinosu i pohvale na račun naših postrojbi, razlog su za zadovoljstvo i ponos te istodobno upućuju na našu obvezu da u budućnosti budeemo na istoj i još većoj razini kvalitete obavljanja naših zadaća. Napominjem pri tome da je samo u ISAF misiji do sada sudjelovalo gotovo tri i pol tisuće naših pripadnika i pripadnica, da s predstvincima partnerskih i savezničkih država – Albanijom, Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom, Makedonijom, Slovenijom i SAD-om – vodimo Školu vojne policije i educiramo sigurnosne afganistske snage u tom segmentu, da je i fokus ostalih naših aktivnosti na osposobljavanju, mentoriranju i savjetovanju afganistanskih sigurnosnih i obrambenih snaga. Hrvatska jest i bit će pouzdan i odgovoran saveznik.

Pametna obrana jedna je od glavnih tema ovogodišnjeg NATO samita. Kako Oružane snage Republike Hrvatske mogu najviše pridonijeti toj inicijativi?

Recesija, ekonomski i gospodarski problemi, fokusiranje na razvojne – u gospodarskom, obrazovnom i svakom drugom smislu – potrebe i probleme uzrokovali su racionaliziranje i smanjivanje obrambenih troškova niza zemalja. U svijetu u kojem živimo aktualni su sigurnosni problemi, poteškoće i moguće prijetnje. Koncept Pametne obrane znači suradnju sa saveznicima, razvijanje zajedničkih sposobnosti i kapaciteta, jednostavno, pametnije i racionalnije iskorštavanje sredstava za sigurnost i obranu. Spomenuta Škola vojne policije u ISAF misiji ili obuka

“Današnja slobodna, suvremena, demokratska, međunarodno afirmirana Hrvatska najvažnije je postignuće. Svemu tome, obrani i osiguravanju cjelovitosti, potom, međunarodnoj afirmaciji Hrvatske, međunarodnom utjecaju i ugledu Republike Hrvatske, značajan, velik doprinos dali su pripadnice i pripadnici te postrojbe Oružanih snaga RH, sudjelovanjem u međunarodnim vježbama, humanitarnim i mirovnim operacijama diljem svijeta.

Foto: FAH

za pilote helikoptera, zorni su primjeri takve suradnje. Povjerenje, suradnja, partnerstvo i saveznštvo snažiti će sveukupnu stabilnost euroatlantskog prostora, a doprinosom u misijama i operacijama izvan područja Saveza, NATO i partnerske države, sudionice misija, davat će doprinos sigurnosti i stabiliziranju područja izvan euroatlantskog prostora, u tzv. out of area operacijama i misijama.

Na koji način Oružane snage RH mogu odgovoriti na moderne prijetnje i izazove poput borbe protiv terorizma, cyber napada, krijumčarenja oružja...?

Prvi je način održavanje i razvoj nacionalnih sposobnosti, što prepostavlja nužnost koordiniranja i suradnje s ostatim segmentima sigurnosnog sustava. Sigurnost je danas u prvom redu funkcionalna. Uz pripremu za odgovor na one tradicionalne prijetnje teritorijalnoj cjelovitosti, sigurnosti i stabilnosti, zemlje moraju imati sposobnosti prevencije i odgovora na prijetnje i izazove, poput terorizma, proliferacije oružja za masovno uništavanje i krijumčarenja opreme, oružja i trgovinu ljudima ili pak odgovor na krize uzrokovane prirodnim ili tehnološkim nepogodama, nesrećama i katastrofama. Premda, u tradicionalnom smislu, to nisu poslovi u izravnoj mjerodavnosti Oružanih snaga, vojska mora

održavati i razvijati sposobnosti angažmana i pomoći građanima i društvu u takvim situacijama. Uostalom, o čemu je riječ, najzornije svjedoče pokazatelji o angažmanu Oružanih snaga, svih triju grana, u protupožarnim operacijama i aktivnostima, u slučajevima poplava, operacijama traganja i spašavanja, pomoći i prijevozu unesrećenih i obojljelih, dostavi i opskrbi vodom građana i naselja, pomoći i angažmanu naših snaga na područjima drugih država u slučajevima prirodnih nepogoda... Drugi je način međunarodna suradnja i djelovanje u sklopu međunarodnih organizacija i Saveza. Spomenute prijetnje, uključujući i moguće cyber ugroze, međunarodni kriminal i slično, u pravilu ne mare za međudržavne granice i prijetnje su dijelovima svijeta i svijetu u cjelini. Rječnikom nekadašnjeg glavnog tajnika NATO-a, tri su prioriteta kada govorimo o djelovanju u međunarodnoj zajednici, organizacijama i Savezu: suradnja, suradnja i suradnja.

Kao vrhovni zapovjednik nazočili ste vježbama pripadnika Oružanih snaga. Jeste li zadovoljni njihovom opremljeničću, obučenošću i osposobljeničću, ali i ulogom koju imaju u društvu?

Dakako, zadovoljan sam, s jedne strane. Naše Oružane snage u cjelini su vremena su vojna organizacija, a naše

“Održavanje i razvoj suvremenog obrambenog sustava i Oružanih snaga kao središnjeg dijela i okosnice sustava, naša je obveza i potreba, zbog sjećanja na poginule te zbog građana, društva i države, zbog sigurnosti bez koje nema uvjeta za napredovanje i razvoj

“Svjesni aktualnih društvenih i gospodarskih prilika, nužno je uskladiti sigurnosno i obrambeno planiranje s realnim proračunskim mogućnostima. Definirati prioritete, uskladiti ih s realnim potrebama i prijetnjama. Fokusirati se na izgradnju i razvoj racionalnog i efikasnog obrambenog sustava.

postrojbe i pripadnici osposobljeni su za obavljanje najzahtjevnijih zadaća u zemlji i inozemstvu. S druge su strane brojne obveze i poslovi pred nama. Čeka nas uboљavanje i osvremenjivanje bitnih strateških i planskih dokumenata te zakonskih akata kojima je regulirano sigurnosno i obrambeno područje. Jednako tako, svjesni aktualnih društvenih i gospodarskih prilika, nužno je uskladiti sigurnosno i obrambeno planiranje s realnim proračunskim mogućnostima. Definirati prioritete, uskladiti ih s realnim potrebama i prijetnjama. Fokusirati se na izgradnju i razvoj racionalnog i efikasnog obrambenog sustava.

Koliko Oružane snage RH svojim primjerom mogu pomoći zemljama u regiji da se integriraju u međunarodne asocijacije i na taj način pridonesu dodatnoj stabilnosti regije?

Stabilnost i sigurnost našeg užeg, regionalnog, i šireg, međunarodnog okruženja interesa je Republike Hrvatske. Svjesni smo, i moramo i želimo biti otvoreni i jasni pri tome, svih otvorenih, neriješenih pitanja i problema sa susjednim državama, napose, slijednicama bivše federalne države. Te otvorene probleme i pitanja, poput nalaženja i identifikacije osoba nestalih tijekom Domovinskog rata, sukcesije imovine bivše države, neriješenih graničnih pitanja, i sličnih, još uvijek otvorenih pitanja, potrebno je rješavati mehanizmima suvremenog demokratskog svijeta, pregovaranjem, dogovorima i sporazumima, ako ne može drugačije, onda putem međunarodnih tijela, posrednika, arbitraža i međunarodnih sudova. Bez malo dvojbe, zemlje regije u Republici Hrvatskoj imaju i imat će podupiratelja u procesima demokratizacije i međunarodne afirmacije, uključujući i procese među-

narodnih integracija. U tome i Oružane snage RH daju i davat će svoj doprinos, bilateralnom suradnjom i djelovanjem u nizu regionalnih inicijativa i projekata.

Od zemlje koja je ne tako davno u svojoj zemlji imala postrojbe mirovnih snaga, postali smo zemlja koja značajno pridonosi miru i stabilnosti diljem svijeta sudjelujući u brojnim UN, EU i NATO vođenim misijama, a naši vojnici diljem svijeta, a napose u misiji ISAF dobivaju samo pohvale. Kako ocjenjujute sudjelovanje Oružanih snaga RH u mirovnim misijama?

Odgovorna smo članica međunarodne zajednice, međunarodnih organizacija i Saveza. Oružane snage specifična su organizacija, a vojni poziv drugačiji od svih ostalih. Zadaće i poslovi naših postrojbi, pripadnici i pripadnici, u zemlji i inozemstvu, napose u međunarodnim mirovnim, humanitarnim i stabilizacijskim misijama i operacijama, izuzetno su zahtjevne i odgovorne. Točno je – naše postrojbe i pripadnici, sudionici mirovnih operacija, izuzetno su cijenjeni, i slušao sam i čitao samo pohvale za profesionalizam i odgovornost u obavljanju zadaća. Bilo je izuzetno zadovoljstvo i ponos posjetiti naše pripadnike i pripadnike angažirane u NATO-ovoj ISAF misiji u Afganistanu i UN misiji na Golanskoj visoravni, i čuti na koji način i s kakvim respektom zapovjednici međunarodnih snaga, primjerice, američki i filipinski generali, komentiraju i ocjenjuju profesionalizam i odgovornost naših postrojbi. Takav pristup pripremi za sudjelovanje, i u obavljanju zahtjevnih poslova u misijama moramo zadržati i unaprijediti. Odlični moraju nastaviti biti odličnima, a mogu i moraju nastojati biti još odličniji.

Većina NATO članica najavila je povlačenje svojih snaga iz Afganistana do kraja 2014. godine. Kako će se Republika Hrvatska i njezine Oružane snage uklopiti u rokove najavljenja povlačenja?

Odluku o tome donijet će najviši predstavnici i tijela predstavničke i izvršne vlasti, Hrvatski sabor, Vlada i Predsjednik. Dakako, usuglasit ćemo svoje odluke i aktivnosti sa Savezom i zemljama članicama. Možda je potrebno u formuliranju stavova biti jasniji i precizniji. Riječ je o prenošenju ovlasti i odgovornosti za sigurnosno stanje, pitanja i probleme u Afganistanu na afganistske vlasti, sigurnosne i obrambene snage. NATO će i nadalje ostati angažiran u Afganistanu, ali sa zadaćama i poslovima sadržajno i funkcionalno drugačijim od dosadašnjih. Hrvatska će se tome prilagoditi, i sasvim sigurno smanjiti do kraja 2014. brojčanost sudjelovanja u misiji u Afganistanu, i nadalje ostati odgovoran i pouzdan saveznik te sudjelovati u mentoriranju i obuci afganistskih sigurnosnih i obrambenih snaga, u mjeri i na način koji ćemo usuglasiti sa saveznicima i NATO-om. ■

Foto: FAH

Što biste kao vrhovni zapovjednik u prigodi predstojećeg Dana Oružanih snaga poručili pripadnicima i pripadnicima Oružanih snaga?

Svim bivšim i sadašnjim pripadnicima Oružanih snaga Republike Hrvatske čestitam Dan Oružanih snaga i Dan Hrvatske kopnene vojske. Obilježavajući godišnjicu, prisjećamo se svih slobodara kroz hrvatsku davnu i nedavnu prošlost, napose, hrvatskih branitelja, sudionika obrambenog Domovinskog rata, u prvom redu onih koji su dali svoje živote u toj borbi. Održavanje i razvoj suvremenog obrambenog sustava i Oružanih snaga kao središnjeg dijela i okosnice sustava, naša je obveza i potreba, zbog sjećanja na poginule te zbog građana, društva i države, zbog sigurnosti bez koje nema uvjeta za napredovanje i razvoj. Dakle, sve što planiramo i radimo u korist je generacija koje žive sadašnjost i svih budućih generacija. Vojni poziv je takav: izazovan, specifičan i jedinstven. Obilježavat ćemo godišnjicu, a brojni naši pripadnici i pripadnice obavljat će zadaće u zemlji i inozemstvu koje iziskuju izuzetnu pripremljenost i profesionalizam. Svi ma želimo uspješno obavljanje zadaća, i još jednom, čestitam Dan Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Predavanje veleposlanika Foleyja na HVU

Foto: Josip Kopić

Veleposlanik Sjedinjenih Američkih Država u Republici Hrvatskoj James B. Foley 11. svibnja održao je predavanje na HVU "Petar Zrinski". Predavanju su nazočili pomoćnik ministra obrane Dragan Lozančić, načelnik GS OSRH general-pukovnik Drago Lovrić, o.d. ravnatelja HVU-a brigadni general Slaven Zdilar, djelatnici MORH-a, OSRH-a, HVU-a, kao i polaznici viših razina vojnog školovanja. Veleposlanik Foley je naglasio da je NATO vrlo značajan za SAD, jer se svim prijetnjama danas može oduprijeti samo zajednički. Savez je temelj naše sigurnosti, rekao je Foley.

U pogledu Afganistana, posjetio je da će s krajem 2014. godine lokalna vlast preuzeti punu odgovornost za sigurnost svoje zemlje, no NATO će joj nastavljati davati razne oblike potpore. U misiji ISAF NATO je pokazao fleksibilnost, a jedan od primjera za to je upravo udio Hrvatske. Naime, OSRH je u Afganistanu mijenjao svoju ulogu, da bi u poslijednjem razdoblju dao naglasak na obuku i mentoriranje afganistanskih snaga sigurnosti, rekao je Foley. Govoreći o reformi NATO-a, istaknuo je da je ključno pitanje odgovor na moderne izazove: terorizam, oružja za masovno uništene, rakete prijetnje, cyber napade... U skladu s aktualnim okolnostima, iznimnu će ulogu u odgovorima na njih imati sustav Pametne obrane: specijalizacija, podjela kapaciteta i drugi oblici suradnje.

Sigurnosni izazovi za NATO nisu više usmjereni samo na područje Europe. Stoga je kako važna suradnja s partnerima iz euroatlantske zone, ali i drugih svjetskih regija, koja se već pokazala uspješnom u Afganistanu, Libiji, Kosovu i borbi protiv piratstva.

NATO će ohrabrivati aspirante na članstvo, u čemu bitnu ulogu ima i Hrvatska, koja surađuje sa zemljama regije u inicijativi A-5, te u Školi vojne policije ANA-e u Afganistanu, kao zemlja predvodnik.

D. VLAHOVIĆ

SUSRET S NAČELNIKOM ZAJEDNIČKOG STOŽERA OS BiH

Načelnik GS OSRH general-pukovnik Drago Lovrić sastao se 15. svibnja u Karlovcu s načelnikom Zajedničkog stožera OS Bosne i Hercegovine general-pukovnikom Miladinom Miločićem. Tijekom radnog susreta razgovaralo se o bilateralnoj vojnoj suradnji, školovanju pripadnika OS Bosne i Hercegovine u Repu-

blici Hrvatskoj, zajedničkoj obuci pripadnika OS obje zemlje u RH i BiH, sudjelovanju u međunarodnim operacijama, poglavito u NATO vođenoj operaciji ISAF u Afganistanu, suradnji u izradi testova za provjeru znanja stranog jezika (BiH STANAG 6001) te sudjelovanju na zajedničkim vježbama. Naglašeno je značenje i kvaliteta dosadašnje bilateralne

suradnje kao i one u sklopu Američko-jadranske povelje (A-5). Kao uspješan primjer suradnje istaknuto je nedavno upućivanje dva protupožarna zrakoplova OSRH kao pomoći u gašenju šumskog požara kod Konjica. Načelnik Združenog stožera OS BiH s izaslanstvom je posjetio i tvornicu HS Produkt.

OJI

Ministar Kotromanović u posjetu Ministarstvu obrane BiH

Ministar obrane Ante Kotromanović s izaslanstvom je posjetio 16. svibnja Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine, gdje se sastao s bosansko-hercegovačkim ministrom, Muhamedom Ibrahimovićem. Tom prigodom ministri Kotromanović i Ibrahimović potpisali su Sporazum o suradnji

u području obrane, čija je svrha uspostavljanje načela na kojima će se zasnovati nastavak suradnje dviju zemalja na području obrane i na temelju kojega će biti izrađeni godišnji planovi bilateralne suradnje. Na sastanku se razgovaralo i o dosadašnjim te posebno budućim aspektima suradnje na području obrane a posebno o zajedničkoj suradnji u misiji ISAF u Afganistanu te programu Pametne obrane (Smart Defence). Ministar Kotromanović tom je prigodom istaknuo važnost regionalne suradnje i najavio kako će RH i dalje podupirati BiH u njezinu napredovanju prema članstvu u euroatlantskim integracijama. Ministar Ibrahimović istaknuo je kako RH ima bogato iskustvo u dostizanju visokih NATO standarda te zahvalio na dosadašnjoj pomoći Republike Hrvatske.

L.PULJIZEVIĆ

ZAMJENICA NAČELNIKA STOŽERA ZA OPERACIJE ACO-a U POSJETU OSRH

Zamjenica načelnika Stožera za operacije Savezničkog zapovjedništva za operacije (ACO/SHAPE) general-bojnica Michelle Johnson bila je 16. svibnja u službenom posjetu OSRH u pratnji direktora za obavještajnu potporu SHAPE-a brigadnog generala Odd-Egila Pedersena i direktora za CIMIC SHAPE-a brigadnog generala Ivana Benete. General-bojnici Johnson dočekao je načelnik GS-a general-pukovnik Drago Lovrić, a na sa-

stanku su bili zamjenik načelnika GS-a za operacije kontraadmiral

Zdenko Simićić i zamjenik načelnika Uprave za planiranje brigadir Darko Bijuklić.

Razgovaralo se o trenutačnom stanju i procesu tranzicije u operaciji ISAF u Afganistanu, sudjelovanju OSRH u operaciji ISAF, ulozi SHAPE-a /ACO-a u procesu strateškog planiranja u NATO-u te o NATO snagama za odgovor (NATO Response Force - NRF).

OJI

21. GODIŠNICA 2. gardijske brigade Gromova

Početkom vijenaca kod spomenika poginulim braniteljima na Senjaku u Petrinji obilježena je 21. godišnjica osnutka 2. gardijske brigade *Gromovi* i njezine prve pješačke bojne *Crne mambe*. Naime, ta je brigada nastala u svibnju 1991. kada je u Trsteniku Nartskom između Zagreba i Dugog Sela, u nekadašnjem radničkom naselju osnovana 2. A brigada ZNG-a RH i njezina 1. pješačka bojna. Tijekom Domovinskog rata život su za domovinu položila 203 pripadnika *Gromova*, petih je još uvijek nestalih, a više od 1200 je ranjeno.

U sklopu obilježavanja godišnjice u vojnoj kapeli svetog Ilike Proroka, u vojarni "Pukovnik Predrag Matanović", služena je misa za poginule i nestale *Gromove* i sve hrvatske branitelje, dok je u POU Hrvatskom domu Petrinja održana i svečana akademija. Prisjećajući se poginulih don Miljenko Majić rekao je da su njihovi životi ugrađeni u temelje naše domovine. Svečanom obilježavanju nazočili su zamjenik gradonačelnika Petrinje, Milan Herceg, predsjednik Zbora udruge veterana hrvatskih gardijskih postrojbi, Ilija Vučemilović, izaslanica ministra branitelja Vesna Nađ, sadašnji i bivši pripadnici brigade te obitelji poginulih i stradalih. Prema riječima predsjednika Udruge ratnih veteranova 2. gbr *Gromovi*, Mile Krište, Petrinja bi uskoro mogla dobiti i Spomen-dom za pripadnike te brigade. "Mi nemamo pravo na zaborav za

Foto: Josip KOPI

patnje i jedinstvo naroda u stvaranju Republike Hrvatske. Skupo je plaćena sloboda koju svaki dan još uvijek otplaćujemo odlazeći na grobove naših suboraca", rekao je na svečanoj akademiji predsjednik Udruge veteranova 2. gbr *Gromovi*, Mile Krišto. Na kraju svečanog programa održan je i tradicionalni Memorijalni malonogometni turnir "Pukovnik Predrag Matanović". Preustrojem gardijskih brigada u ožujku 2008. jedna bojna novoosnovane gardijske motorizirane brigade u Petrinji, ponijela je ime *Gromovi* kako bi čuvala uspomenu na ime, tradiciju i stečevine ove slavne i legendarne postrojbe čije ratno geslo JEDNOM GROM-ZAUVIJEK GROM i danas nose s ponosom.

A. KONČAR

Evakuacija i dekontaminacija ranjenika

Metodsko-pokazna vježba Evakuacija i dekontaminacija ranjenika koja je održana u vojarni u Dugom Selu pokazala je odličnu koordiniranost liječničkih timova i pripadnika bojne NBKO u pružanju pomoći osobama u terenskim uvjetima ozlijedenima na kontaminiranom području. Riječ je o intergranskoj vježbi u kojoj su sudjelovali liječnički timovi Vojno-zdravstvenog središta i pripadnici 1. voda druge satnije za radioološku biološku kemijsku kontaminaciju bojne NBKO čija je zapovjednica poručnica Ivana Bekavac. Poručnica Bekavac je istaknula kako je cilj vježbe i bio uvježbanje zajedničkog djelovanja liječničkih timova i djelatnika bojne u zbrinjavanju i dekontaminaciji ranjenika, sa samo jednim ciljem-

spašavanje ljudskih života. U ovakvim slučajevima, pojasnila je, najprije liječnički timovi saniraju ozljede nakon čega se provodi dekontaminacija. Koordinacija ovih dviju struka prisutna je samo u oružanim snagama, a sposobnosti zajedničkog djelovanja koje razvijaju, napomenuo je zapovjednik Vojno-zdravstvenog središta brigadir Zvjezdan Petrović, važne su ne samo u uvjetima rata nego i bilo kakve druge ugroze.

U vježbi se koristilo višenamjenskim sustavom za dekontaminaciju MPD-100 kojim se provodi dekontaminacija ljudstva, prometnica, vozila, tehničko-materijalnih sredstava, opreme, zemljišta.

L. PARLOV

AUTOMATSKO STRELIŠTE "VRAPČANSKI POTOK"

Napisala i snimila Anita KONČAR

Pehar se nakon dvije godine stanke, po treći put otkad se prvenstvo održava, opet našao u rukama pripadnika Zapovjedništva za potporu. Na prvenstvu je sudjelovalo 102 natjecatelja u 14 ekipa

Održano 18. prvenstvo OSRH u STRELJAŠTVU

Pehar se vraća kući! Riječ su to kojima su pripadnici Zapovjedništva za potporu proslavili osvojeni pehar na Automatskom strelištu "Vrapčanski potok" u Zagrebu, gdje je 17. svibnja zatvoreno 18. prvenstvo OSRH u streljaštvu.

Pehar se nakon dvije godine stanke, po treći put otkad se prvenstvo održava, opet našao u rukama pripadnika Zapovjedništva za potporu. Iako u samom natjecanju nisu osvojili i pregršt pojedinačnih medalja, kako je objasnila nadnarednica Marijana Špirelja, ove je godine ženama iz ZzP-a ekipna medalja bila zadani cilj. "Ove godine sam se prvi put natjecala u velikom kalibru i dobila medalju", rekla je nadnarednica

Ukupno najbolji bili su pripadnici Zapovjedništva za potporu. U disciplini 200 m VK puška PAP 7,62 mm 3x10 hitaca CISM MRF u kategoriji ekipno najbolji su bili pripadnici GMTBR-a, dok je u pojedinačnoj kategoriji najbolji bio skupnik Damir Miholić. U disciplini 25 m vojnički pištolj 9 mm 15+15 hitaca CISM MRF muški, u kategoriji ekipno, nabolji su bili HRZ i PZO.

Nakon trodnevног natjecanja, koje je proteklo u prijateljskom i sportskom ozračju, pobijedili su najbolji i najspremnniji

Špirelja koja je najbolja u disciplini 25 m vojnički pištolj 9 mm 15 +15 hitaca CISM MRF. No, ona nije jedina žena koja je na prvenstvu ostvarila iznimne rezultate, budući da je natporučnica Dragica Peti osvojila državni rekord u preciznom gađanju – koji je sada 266 krugova. "Ponosna sam na taj rekord jer se inače ne bavim streljaštvom pa je to za mene velik uspjeh", kazala je natporučnica Peti koja je na natjecanju do sada bila dva puta i oba je puta osvojila medalje. Tako je lani, i to trenirajući samo za vrijeme službenih treninga, zaslужila treće pojedinačno mjesto. "Za dobre rezultate potrebna je mirna ruka i dobra koncentracija. Važno je opustiti se i lagano okinuti", otkrila je

tajnu svoga uspjeha natporučnica Peti. Prvenstvo je započelo 14. svibnja, a sudjelovalo je 14 ekipa, tj. 102 natjecatelja. Prvenstvo je službeno zatvorio izaslanik načelnika GS OSRH general-bojnik Mate Ostović,

zapovjednik Zapovjedništva za potporu, koji je tom prigodom čestitao svim natjecateljima. "Ne umanjujući vrijednost ostalih vojničkih sportova, logično je da u vojsci streljaštvo ipak ima poseban status. To je najtradicionalnije natjecanje unutar sustava OSRH, što dokazuje i ovo 18. natjecanje", rekao je general Ostović. Istaknuo je kako su nakon trodnevнog natjecanja, koje je proteklo u prijateljskom i sportskom ozračju, pobijedili najbolji i najspremnniji. "Postignuti su i visoki rezultati, a što je znak dobre pripremljenosti natjecatelja i odličnih uvjeta za natjecanje na samoj streljani", rekao je general Ostović. Muškarci su se nadmetali u gađanju iz puške PAP (7,62mm) i vojničkog pištolja (9 mm) po pravilima CISM-e (Međunarodnog odbora za vojni sport), te ISSF-a, (Međunarodne federacije za streljačke sportove). Natjecanje u ženskoj konkurenciji odvijalo se u disciplinama gađanja vojničkim pištoljem (9 mm), također po pravilima obje međunarodne sportske organizacije. Voditelj natjecanja bio je pukovnik Krešimir Vrančić.

Anita KONČAR, snimio Tomislav BRANDT

Centar bi trebao prerasti u nacionalni ali i regionalni centar za obuku vodiča i službenih pasa, a u njegovu daljnju izgradnju trebali bi se uključiti Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija te Carina, a sve kako bi zajednički mogli pridonijeti da postane - centar izvrsnosti, istaknuo je ministar Kotromanović

Prepoznata vrijednost CENTRA

Obučni centar vodiča i službenih pasa "Satnik Krešimir Ivošević" ima dobru budućnost i vrlo brzo bi mogao postati regionalni centar. Zaključak je to koji se u Dugom Selu mogao čuti na obilježavanju 20. obljetnice njegova ustrojavanja i rada.

Tako bi se, istaknuo je na svečanosti ministar obrane Ante Kotromanović, u izgradnju Centra u dalnjem radu trebali uključiti Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija te Carina, a sve kako bi zajednički mogli pridonijeti da postane - centar izvrsnosti. Zamjenik načelnika GS OSRH general-pukovnik Slavko Barić, kazao je kako je prepoznata vrijednost Centra te da on vrlo brzo može postati jedan od NATO centara izvrsnosti, a njegovu dobru budućnost vidi i general-pukovnik u mirovini Mate Laušić. "Uvjeren sam da će ovaj Centar, uz promjenu koju mora doživjeti u svom dalnjem razvoju, i to ne samo u uzgoju i obuci vodiča službenih pasa, već i razvoju doktrine uporabe službenih pasa u Vojnoj policiji i Oružanim snagama, prerasti u nacionalni ali i regionalni centar", kazao je general Laušić.

Otkad je Centar osnovan mnogo je pasa ondje završilo obuku, a prema riječima natporučnika Dražena Tuličića, zapovjednika Centra, neki od pasa u međunarodnim su misijama zaslužili i odlikovanja. Među njima je i labradorica Keti koja je odlikovana NATO medaljom za misiju ISAF.

Psi koje obučavaju u Centru "zaposleni" su diljem Hrvatske, jer se osim za

Psi koje obučavaju u Centru "zaposleni" su diljem Hrvatske, jer se osim za potrebe Oružanih snaga, obučavaju i psi za potrebe MUP-a te Ministarstva pravosuda

potrebe Oružanih snaga, obučavaju i psi za potrebe MUP-a te Ministarstva pravosuđa, a u pregovara se i s Ministarstvom branitelja, za koje bi Centar obučio pse za pronalaženje masovnih grobnica. Šest pasa koji su ondje prošli obuku sada su u iračkim snagama sigurnosti.

Zašto su psi koji prođu obuku u Centru traženi i izvan domovine, uvjerili su se svi koji su bili u prilici pogledati pokaznu vježbu. Naime, obuka pasa počinje već sa štencima od tri mjeseca, a sve to su tek uvodne radnje koje su neophodne da bi se obavila kvalitetna selekcija. Drugi korak je sama obuka, koja ovisno o tečaju traje između dva

U Centru se nalazi i groblje zaštito-tragačkih pasa, a na neki je način jedinstveno. Hrvatska je među rijetkim zemljama koja uz mjesto gdje se psi rađaju, ima i mjesto gdje se oni pokapaju.

dod sedam mjeseci. Tako će primjerice psi koji se obučavaju za zaštitno-tračake pse proći obuku od šest mjeseci, a oni za sve oblike detekcija, poput eksploziva, droga ili duhana, trenirat će sedam mjeseci. Kada je riječ o pasminama u Centru, obuku prolaze uglavnom njemački, belgijski te nizozemski ovčari budući da su se oni pokazali najboljima. Naime, upravo te pasmine najbolje podnose ekstremne vremenske uvjete. Psi koji prođu obuku svakodnevno treniraju da bi ostali u dobroj formi. "Radni vijek pasa traje oko osam godina, a nakon toga idu u zaslženu mirovinu", rekao je zapovjednik Centra. ■

Obuka je važan primjer suradnje dviju zemalja u NATO-ovu sustavu Pametne obrane. Udružili smo sredstva i kapacitete, te zajednički radimo odličan posao, naglasio je ministar Kotromanović, dodavši da su za daljnje takve tečajeve, što su već u pripremi, zanimanje pokazale i druge partnerske zemlje

HRVATSKO-ČEŠKA OBUKA SAVJETODAVNIH TIMOVA ZRAKOPLOVSTVA

NAJZANIMLJIVIJI DIO TEČAJA BILO JE BOJNO GAĐANJE NA POLIGONU "CRVENA ZEMLJA" KOD KNINA, SASTAVNI DIO PROGRAMA OBUKE TEČAJA. CILJ GAĐANJA BILO JE DOSTIZANJE VIŠE RAZINE KOORDINACIJE POSADA HELIKOPTERA U SITUACIJAMA ZAJEDNIČKOG DJELOVANJA PILOTA, TEHNIČARA LETAČA I BOĆNIH STRIJEGLACA. GAĐANJE SU PROVELI BOĆNI STRIJEGLCI PRIPADNICI ČEŠKIH ORUŽANIH SNAGA IZ PUŠKOSTROJNICE M-84 (PKM) IZ HELIKOPTERA NA CILJEVE NA ZEMLJI

ZAJEDNIČKOM OBUKOM DO USPJEŠNE MISIJE

U vojarni "Zemunik" u 93. zrakoplovnoj bazi HRZ-a i PZO-a, od 30. travnja do 17. svibnja održan je 1. tečaj hrvatsko-češke obuke savjetodavnih timova zrakoplovstva (Air Advisory Team Pre-deployment Training Course, 1. AAT PTC). Fokus vježbe, u kojoj je sudjelovalo 11 pripadnika OSRH i 8 čeških OS, bio je na letačkim zadaćama u helikopterima Mi-171 Sh. Za obuku u 93. zrakoplovnoj bazi i okolnom području (Velebit, poligon "Crvena zemlja") postoje uvjeti koji mogu oponašati one u Afganistanu, gdje će polaznici činiti sljedeću rotaciju zajedničkog mentorskog tima za afganistanske kolege.

SIMULACIJA AFGANISTANSKIH UVJETA

Zapovjednik tečaja bio je hrvatski pilot pukovnik Michael Križanec, s mentorskim iskustvom iz Afganistana. Smatra da je najbitniji rezultat tečaja pronađenje odgovora na dosadašnje poteškoće na koje su timovi nailazili u Afganistanu, prije svega one u komunikaciji. Dakle, glavni je cilj usklajivanje rada, standarda i postupaka tijekom letačkih zadaća, čime se povećava sigurnost i učinkovitost svih koji leti u Afganistanu kao mentor. Osim komunikacije poteškoća je bila i konfiguracija terena u Afganistanu: velike nadmorske visine

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

i prašnjavi tereni. Tu su i postupci pri leterju više helikoptera u formaciji. "Sve procedure kojima ćemo se ondje koristiti, provodimo i na tečaju", napomenuo je pukovnik.

Najzanimljiviji dio tečaja bilo je bojno gađanje na poligonu "Crvena zemlja" kod Knina, sastavni dio Programa obuke tečaja. Cilj gađanja bilo je dostizanje više razine koordinacije posada helikoptera u situacijama zajedničkog djelovanja pilota, tehničara letača i bočnih strijelaca. Gađanju su proveli bočni strijelci prednici čeških Oružanih snaga iz puškostrojnica M-84 (PKM) iz helikoptera na ciljeve na zemlji.

UDRUŽIVANJE SREDSTAVA I KAPACITETA

Službena prezentacija tečaja održana je u Zemunu 10. svibnja, uz nazočnost ministra obrane Ante Kotromanovića, pomoćnika ministra Dragana Lozančića, načelnika GS OSRH general-pukovnika Drage Lovrića, prvog zamjenika načelnika GS OS Češke Republike general-bojnika Miroslav Žižke i drugih gostiju. U izjavi za medije nakon prezentacije, ministar Kotromanović je naglasio da je obuka važan primjer suradnje dviju zemalja u NATO-ovu sustavu Pametne obrane. Udržili smo sredstva i kapacitete, te zajednički radimo odličan posao, naglasio je ministar, dodavši da su za daljnje takve tečajeve, što su već u pripremi, zanimanje pokazale i druge partnerske zemlje. To je politika koja će u budućnosti biti sve izraženija, zaključio je ministar.

Češki general-bojnik Miroslav Žižka je predstavljenu suradnju hrvatskog i češkog ratnog zrakoplovstva označio kao vrlo bitan korak naprijed u sustavu NATO-ove Pametne obrane, ali i u inicijativi dijeljenja kapaciteta što je promiče Europska unija. Tečaj je vrlo dobro pripremljen, što je bilo vidljivo tijekom prezentacije, a 93. zrakoplovna baza i njezino okružje imaju sve potrebne uvjete za njegovu provedbu, rekao je prvi zamjenik načelnika OS Češke Republike. ■

A soldier in camouflage uniform and helmet is operating a machine gun mounted on top of a green military vehicle. In the foreground, two other soldiers in camouflage uniforms and helmets are crouching and aiming their rifles. The background shows a hilly landscape under a clear sky.

VOJNI POLIGON "CRVENA ZEMLJA"

HRVATSKI I AMERIČKI VOJNICI NA VJEŽBI

GUARDEX 12

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

GUARDEX JE TRADICIONALNA ZAJEDNIČKA VOJNA VJEŽBA OSRH I NACIONALNE GARDE MINNESOTE. OVOGODIŠNJU JE ORGANIZIRALA GARDIJSKA MOTORIZIRANA BRIGADA, ČIJI VOJNICI SUDJELUJU U VJEŽBI S KOLEGAMA IZ NGM-a. ODRŽANA JE OD 7. DO 17. SVIBNJA, A SCENARIJ VJEŽBE ODNOSIO SE NA ORGANIZACIJU, KONTROLU I POTPORU COIN OPERACIJAMA

Na vojnom poligonu "Crvena zemlja" kod Knina 16. svibnja održana je prezentacija bilateralne hrvatsko-američke vojne vježbe Guardex 12. Nazočili su joj zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general-bojnik Dragutin Repinc, zapovjednik Nacionalne garde Minnesota general-bojnik Richard Nash, zapovjednik Gardijske motorizirane brigade brigadni general Mladen Fuzul i drugi predstavnici OSRH i Nacionalne garde Minnesota (NGM).

Guardex je tradicionalna zajednička vježba OSRH i Nacionalne garde Minnesota (NGM). Ovogodišnju je organizirala Gardijska motorizirana brigada (GMTBR), čiji vojnici sudjeluju u vježbi s kolegama iz NGM-a. Ukupan broj vojnika (više od 150) koji sudjeluju na vježbi odgovara sastavu pješačke satnije uz dodatak zapovjednih i potpornih elemenata. Vježba se održavala isključivo na "Crvenoj zemlji" od 7. do 17. svibnja. Scenarij vježbe odnosio se na organizaciju, kontrolu i potporu COIN (protupobunjeničkim)

operacijama. Uz vojnike koji su se obučavali, u vježbi su sudjelovali i tzv. role players (igraci uloga), kao i potporni elementi.

Uvjebavanje postrojbi provodilo se na razini vodova i satnija. Vježba se sastojala od pet osnovnih faza. Prva je bila zaduženje, priprema i upoznavanje s naoružanjem, u drugoj su se provodila priprema i instinktivna bojna gađanja pješačkim naoružanjem (pištolj, jurišna puška, strojnica, RPG-7, RPG-22), u trećoj vježbe po raznim scenarijima na razini voda, a u četvrtoj na razini satnije. Posljednja faza, kojom je vježba i zaključena, bila je fokusirana na raščlambu vježbe.

Tijekom prezentacije gosti su obišli četiri radne točke. U dvije su im prikazani postupci tijekom operacije okruženja i pretrage, a u drugoj tijekom napada na konvoj iz zasjede. Treća točka uključivala je napad na obučeno vježbalište (tzv. shoot house), a na četvrtoj su američkim gostima predstavljeni pištolj HS 2000 i puška VHS hrvatske proizvodnje. ■

Uvjebavanje postrojbi provodilo se na razini vodova i satnija

GENERAL-BOJNIK RICHARD NASH, ZAPOVJEDNIK NACIONALNE GARDE MINNESOTE

Prošle ste godine bili na Gašincima, na Guardexu 11. Možete li napraviti usporedbu s ovogodišnjom vježbom?

Prošle nam je godine misija bila drukčija, trajala je dulje i bila je posvećena drugom tipu postrojbi, inženjerima koji su se bavili visokogradnjom. Bili smo koncentrirani i na humanitarne aktivnosti, obnovu vrtića. Pomagali smo lokalnoj zajednici u Našicama čije su nam stanovništvo i vlast davali izvanrednu potporu. Uz rad s hrvatskim inženjerima, bilo je to jedno krasno iskustvo. Ove smo se godine više posvetili strago vojničkim zadaćama. Vojnici su se bavili onime s čime bi se mogli susresti u međunarodnim misijama.

Kakvi su vaši dojmovi nakon prezentacije Guardexa 12?

Impresioniran sam načinom na koji su Oružane snage RH organizirale vježbu. Vidjeli ste, američki i hrvatski vojnici su sve planirali i izvršavali simultano i koordinirano. Postigli su to u kratko vrijeme i vrlo sam zadovoljan.

Kakva je budućnost suradnje OSRH i Nacionalne garde Minnesota?

Službeno je ciklus vježbi Guardex pri kraju. Razlog tomu jest što je, očito, Hrvatska postala snažan NATO saveznik i partner i sljedeće će godine postati članicom Europske unije. No, to ne znači da je došao kraj našoj suradnji. Tu je, naprimjer, zajednički OMLT u ISAF-u. Mislim da se naš odnos može razvijati u još jednom smjeru: radu s civilnim strukturama, borbi protiv posljedica prirodnih ili namjerno izazvanih katastrofa, bilo kakvih prijetnji hrvatskom stanovništvu. NG Minnesota kod kuće već planira suradnju s civilstvom na području razvoja turizma, poljodjelstva, medicine, odgovora na katastrofe...

Misija u Iraku je gotova, a u Afganistanu je, barem u sadašnjem obliku, pred završetkom. NGM je bio aktivan u obje misije...

U Minnesota se baš vratilo više od 2700 vojnika koji su u Iraku i Kuvajtu vršili zadaće zaštite baza i konvoja. Težak posao, stranica povijesti je završena nakon gotovo deset godina, i to je priznanje za sve partnere. Što se tiče Afganistana, prestanak borbenih operacija najavljen je za kraj 2014. Što će biti poslije, tek će se odlučiti. Sada surađujemo s vama u OMLT-ima na sjeveru zemlje, dajemo zrakoplovnu potporu... U svakom slučaju, Minnesota će vjerojatno biti uključena i u budućnosti, a možda i dalje surađivati s hrvatskim partnerima. Moji vojnici radili su i nade fantastičan posao.

Kako će se najavljenе reforme Oružanih snaga SAD-a odraziti na sustav nacionalnih gardi?

Svaki put kad imate novi državni proračun s rezovima ili restrukturiranjem, mislim da on zahvaća sve dijelove oružanih snaga, pa tako i gardu. Očekujemo da će biti promjena, ali mi čemo im se biti sposobni prilagoditi i još uvijek ispunjavati naše zadaće u Minnesota i drugim dijelovima SAD-a, te raditi s našim saveznicima u misijama izvan zemlje kad to bude potrebno.

Hrvatski instruktori mentoriraju inženjerijsku, izvidničku, topničku i zapovjednu satniju, dok američke kolege mentoriraju zapovjednike satnija i stožerno osoblje

5. MN CS OMLT

Dražen JONJIĆ

IZNIMNA SURADNJA

■ IZVRŠNI REZULTATI

Mentoriranje pripadnika Afganistanske narodne armije zahtjevna je i cijenjena zadaća u ISAF-u. Hrvatski doprinos razvitku sposobnosti afganistanske vojske i policije prepoznaju i saveznici, ali i Afganistanci. Posjetili smo tijekom boravka na sjeveru ove zemlje, u okolini grada Mazar-e-Shariffa kamp Mike Spann, sjedište jednog posebnog operativnog mentorskog tima za vezu. Peti je to po redu multinacionalni tim koji čine pripadnici Nacionalne garde Minnesota i pripadnici OSRH. Specijalisti su to i instruktori za borbenu potporu. Njihovi "učenici" su pripadnici 4. kandaka (bojnog) 3. brigade 209. korpusa ANA-e.

Priču o zajedništvu potvrdio nam je i zamjenik zapovjednika tima bojnik John Wisniewski:
"Suradnja pripadnika Nacionalne garde Minnesota i pripadnika OSRH je jednom riječju fantastična. Naravno, i odnosi s drugim pripadnicima HRVCON-a smještenim ovdje u kampu Mike Spann također"

SNAGA ZAJEDNIŠTVA

"Hrvatski instruktori mentoriraju inženjerijsku, izvidničku, topničku i zapovjednu satniju, dok naše američke kolege mentoriraju zapovjednike satnija i stožerno osoblje. Iznimno sam zadovoljan radom našeg tima. Sve radimo zajedno i o svemu zajednički odlučujemo kako bi rezultati bili što bolji", govori nam zapovjednik 5. MN CS OMLT-a pukovnik Žoran Hemetek. "Ne znam je li zajedništvo uzrok slučajnost ili pomno biranje, međutim, dogodila se, što bi se reklo, pozitivna kemija i naš tim uistinu djeluje kao jedna čvrsta cjelina. Osobito smo ponosni što je naš OMLT sastavljen od hrvatskih i američkih pripadnika.

Pripadnici 5. MN SC OMLT-a u posjetu tvrdavi Qala-i-Jangi, povijesnom mjestu u borbi afganistanskog Sjevernog saveza protiv talibanskog režima

Ono što bih htio naglasiti jest kako su se od dolaska američkog dijela ekipe na čijem je čelu bojnik John Wisniewski i spajanja snaga počeli stvarati partnerski, prijateljski odnosi. Ono što je osobito važno je što nadopunjujemo jedni druge, razmjenjujemo iskustva. Ne postoji situacija u kojoj to izgrađeno zajedništvo ne dolazi do izražaja.

Pukovnik Hemetek ističe iznimne odnose koji vladaju u kampu i na zadaćama. Naravno, uviјek postoji netko tko, malo više povuče: "Moram spomenuti veliki doprinos bojnika Thomasa Zenzena, koji i te kako pridonosi našoj opremljenosti i sposobnosti. Naravno i narednika

OPERACIJA ISAF

MULTINACIONALNI OPERATIVNI MENTORSKI TIM ZA VEZU SASTAVLJEN OD PRIPADNIKA NACIONALNE GARDE MINNESOTE I PRIPADNIKA OSRH REZULTAT JE IZNIMNO DOBRE PARTNERSKE SURADNJE. NA TERENU U OKOLICI MAZAR-E- SHARIFFA DJELUJE PETI TIM KOJI ZNAČAJNO PRIDONOSI RAZVITKU SPOSOBNOSTI AFGANISTANSKE NARODNE ARMIJE U BORBENOJ POTPORI

Lijepo je na djelu vidjeti rezultate iznimno plodne prijateljske suradnje Nacionalne garde Minnesote i Oružanih snaga Republike Hrvatske, u kampu Mike Spann, u blizini Mazar-e-Shariffa. Svakoga dana mentorirani pripadnici ANA-e stječu nova znanja, nova iskustva

Naravno, i odnosi s drugim pripadnicima HRVCON-a smještenim ovdje u kampu Mike Spann također. Moram istaknuti pukovnika Hemeteka. On potiče razmjenu mišljenja. Dolazimo do zajedničkih stavova. Možda je to tajna našeg uspjeha. Raditi zajedno, u svim fazama zadaća temelj je našeg djelovanja. Teško mi je izdvojiti nekoga iz hrvatskog dijela ekipe. Ipak, moram spomenuti našeg logističkog dočasnika narednika Branka Pajka koji na svoj način i te kako pridonosi tom motivirajućem duhu koji među nama vlada.“

Naravno, od tog zajedništva najveću korist imaju mentorirani pripadnici afghanistanskog kandaka. Iznimno poštuju savjete iskusnih hrvatskih i američkih kolega. Bili su ponosni i zahvalni na pomoći prigodom organiziranja prvog taktičko-tehničkog zборa. Radilo se zajedno, rame uz rame, "shoma ba shoma", što bi se reklo na dariju. Zadovoljstvu nije bilo kraja kada je njihov napor prepoznao i zapovjednik brigade koji ih je posjetio. Uvijek je zadovoljstvo veće kada trud

oko zadaće bude primijećen. Zajedništvo daje rezultate, više je nego opipljivo. I sami smo se uvjerili u taj timski duh 5. MN CS OMLT-a. Posjetili smo tvrđavu Qala-i-Jangi, jedno od povijesnih mesta u borbi afghanistanskog Sjevernog saveza protiv talibanskog režima. U toj je tvrđavi život izgubio bojnik Mike Spann, pa je kamp u kojem borave pripadnici 5. MN CS OMLT-a dobio njegovo ime. Podsjeganje na nedavnu afghanistansku prošlost. Ali i mali doprinos snaženju tima.

Lijepo je na djelu vidjeti rezultate iznimno plodne prijateljske suradnje Nacionalne garde Minnesote i Oružanih snaga Republike Hrvatske, ovdje u kampu Mike Spann, u blizini Mazar-e-Shariffa, u Afganistanu. Svakoga dana mentorirani pripadnici ANA-e stječu nova znanja, nova iskustva. Na naše zadovoljstvo. Svaki dan je jedan korak u snaženju sigurnosti Afganistana. Možda mali, ali svaki je korak zapravo velik i svaki približava konačnom cilju – snažnim i samostalnim afghanistanskim snagama sigurnosti. ■

Dustina Johnsona, medika u našem timu, koji je s našim pripadnicima proveo obuku izvlačenja iz vozila kojima raspolaćemo". Timski rad, obavljanje i najzahtjevnijih zadaća mentoriranja ono je što odlukuje naše vojnike. Često sa zadovoljstvom razmišljam o tome kako sam kao zapovjednik imao sreću kada se složio tako dobar tim. Naravno, svaki pripadnik 5. MN OMLT-a pridonio je toj našoj koheziji".

Priču o zajedništvu potvrdio nam je i zamjenik zapovjednika tima bojnik John Wisniewski: "Suradnja pripadnika Nacionalne garde Minnesota i pripadnika OSRH je jednom riječju fantastična.

Zapovjednik 5. MN CS OMLT-a,
pukovnik Zoran Hemetek

Ova vrsta gađanja je kulminacija tromjesečnog ciklusa obučavanja tenkovskih posada

BOJNO GAĐANJE NA POLIGONU "EUGEN KVATERNIK"

Mjesec svibanj bio je vrlo aktivno razdoblje za komponente Gardijske oklopno-mehanizirane brigade, posebice Oklopnu bojnu (njezine dvije tenkovske satnije) i Tenkovsku bojnu koje su provele posadna bojna gađanja na poligonu HKoV-a "Eugen Kvaternik" kod Slunja. Riječ je o glavnim obučnim događajima u 2012. godini za tenkovske posade. Oklopna bojna je na temu "Tenk u obrani" gađala 8. i 9. svibnja, a Tenkovska bojna ("Tenk u napadu") 15. i 16. svibnja. Koristili su se tenkovima M-84, te djelovali iz tri vrste oružja: tenkovskog topa kalibra 125 mm, teške strojnica NSV kalibra 12.7 mm, te spregnute strojnica PKT kalibra 7.62 mm. Obje postrojbe gađale su na poligonskom streljuštu za provedbu posadnih i vodnih gađanja. U gađanju su uz iskusne pripadnike brigade sudjelovali i mlađi vojnici i časnici, koji su u sastav postrojbe primljeni nedavno. Njima je to prvo bojno gađanje, vrhunac dosadašnje obuke i priprema za preuzimanje svojih zaduženja u posadi tenka. Oklopna bojna imala je idealne

vremenske uvjete, dok je Tenkovska bojna takvu sreću imala samo prvi dan. Slijedila je niska naoblaka, gusta kiša, smanjena vidljivost i natopljena omekšana zemlja. Ipak, sve to je dodatno pridonijelo realnosti gađanja. Posade su ciljeve morale tražiti po gustoj kiši, ciljatelji su morali djelovati u uvjetima slabije vidljivosti a vozači pozorno birati smjerove kretanja da zapovjednicima i ciljateljima omoguće što bolji pregled situacije. Izraženo je veliko zadovoljstvo rezultatima gađanja. Zamjenik zapovjednika Oklopne bojne satnik Mario Štenc naglasio je da su oni premašili brojku od 90 posto uspješnosti. Zapovjednik Tenkovske bojne bojnik Drago Ilić je, uz sumiranje učinjenog na kraju drugog dana, podsjetio i na sve što je prethodilo gađanju: "Ova vrsta gađanja je kulminacija tromjesečnog ciklusa obučavanja tenkovskih posada. Uvježbavali su pojedinačne i posadne zadaće te su morali provesti sva potrebna školska gađanja da bi se stekli uvjeti za ovo gađanje". ■

PORUČNIK EDUARD REKIĆ, ZAPOVJEDNIK VODA

Ovo mi je prvo bojno gađanje i impresioniran sam. To je veliki korak za svakog mladog časnika koji preuzeće zapovjedništvo voda. Adrenalin? Naravno, on je tu, ali uz svu obuku koju smo prošli i sve zadaće što smo ih prethodno izveli spremno smo odgovorili na sve izvanredne situacije koje se mogu pojaviti na gađanju. Rezultati su fenomenalni, što pokazuje napredak u kontinuitetu naše obuke.

Komponente Gardijske oklopno-mehanizirane brigade, Oklopna bojna (njezine dvije tenkovske satnije) i Tenkovska bojna provele su posadna bojna gađanja na poligonu HKoV-a "Eugen Kvaternik" kod Slunja. U gađanju su uz iskusne pripadnike brigade sudjelovali i mlađi vojnici i časnici, koji su u sastav postrojbe primljeni nedavno

TENKOVI

Domagoj VLAHOVIĆ, Toma VLAŠIĆ, snimio Josip KOPI

**SKUPNIK ANĐELOKO GUDOVIC,
ZAPOVJEDNIK TENKA**

Svako gadanje je na svoj način drukčije, a pozornost raste kad se posadi priključi netko novi. Sada sam radio s dvije posade i prezadovoljan sam njihovim učinkom. Treba poštivati zapovijedni nadredenih i sve uvijek bude u redu. Vodna gadanja? Dok sam bio ciljač, prošao sam i njih. Mada su zahtjevnija, s više tenkova odjednom, uvijek bih ih ponovio!

**RAZVODNIK MATO DINKO ZALUŠKI,
CILJAČ TENKA**

U tenkovima sam devet godina i dandanas se usavršavam. Nikakva teorija ne može zamijeniti praksu. Odgovornost ciljača za pogodak ili promašaj je velika, ali kad sve prođe u redu, bez kvarova i velikih promašaja, osjećaj je odličan. Tako je bilo i danas, pomogli su i vrhunski uvjeti.

**RAZVODNIK
ZORAN HINEK,
VOZAC TENKA**

Danas je sve bilo u redu, bez ikakvih zastoja, a tako je funkcionalala i posada. Što se tiče "osamdesetčetvorke", mislim da joj je glavna odlika preciznost. Ako posada dobro odradi svoj posao, nema promašaja. Za mene je to najbolji tenk.

UAKCIJI

20. JUBILARNO HODOČAŠĆE U LURD

"IMPRESIVNO JE VIDJETI KAKO VOJNICI IZ DRUGIH ZEMALJA POZDRAVLJAJU NAŠU ZASTAVU," KAZAO JE MINISTAR OBRANE ANTE KOTROMANOVIĆ TE ISTAKNUO DA TREBA I DALJE NASTAVITI TRADICIJU HODOČAŠĆENJA U LURD GDJE VLADA KULT ZAJEDNIŠTVA

Tisuće vojnika iz više od 30 zemalja svijeta, sudionika 54. međunarodnog vojnog hodočašća, u Lurd su u prvim danim svibnja svi bili jedna velika obitelj ujedinjena pod motom "Zdravo Marijo, Kraljice mira!". Među njima je bilo i gotovo 1000 sudionika našeg jubilarnog 20. vojno-redarstvenog hodočašća. Ujedinjeni u molitvi i zajedništvu u Lurd su kao istinski mirotvorci, bili hrvatski vojnici, policajci, branitelji, invalidi Domovinskog rata pod duhovnim vodstvom vojnog ordinarija mons. Jurja Jezerinca. Bez obzira na jezik, nacionalne i kulturne različitosti njegujući zajedništvo svi su se zajedno molili majci Mariji koja, kako je kazao mons. Jezerinac,

među ljudima posreduje mir. I u svojoj je poruci Sveti Otac Benedikt XVI. pozvao sve hodočasnike da mole i meditiraju molitvu krunice sami, u grupi i u obitelji, te da će Marija Kraljica mira učvrstiti njihova nastojanja u izgradnji trajnog mira. "Moljenje krunice može biti idealan trenutak za okupljanje obitelji, osobito kad je jedan njezin član u mirovnoj misiji..." stoji između ostalog u poruci Svetog Oca.

Misa pred špiljom ukažanja Massabielle bila je već tradicionalno prva hodočasnica aktivnost u Lur-

U DUHU ZAJED

Hrvatsko izaslanstvo posjetilo je i pripadnike OSRH-a koji su bili smješteni u međunarodnom vojnom kampu

du. "Već 20 godina hrvatski vojnici i policajci sa svojim duhovnim pastirima hodočaste Mariji. Majci svoje povijesti, domovine, duhovne slobode," kazao je u propovjedi mons. Jezerinac. Nakon Kriznog puta hrvatsku je zavjetnu svijeću ispred

Špilje ukazanja zapalio zapovjednik hodočasnica komodor Tihomir Erceg. "Svi koji ovdje dolaze šire prija-

teljstvo i zajedno s pripadnicima OS-a drugih zemalja svijetu šalju poruku mira. I ovdje u Lurd se vidi da imamo odličnu vojsku na koju možemo biti ponosni," kazao je komodor Erceg. Njegov zamjenik brigadni general Ivan Jurić je istaknuo kako je svatko u Lurd došao nači dio svjetlosti u sebi, posvetiti svoje misli svojim najbližima. "Pod tim najbližima uvijek mislimo o svojim suborcima, prijateljima, kolegama koji su s nama bili na početku Domovinskog rata." Sjećanja se vraćaju pogotovo na Kriznog putu no kaže i kako su na kraju

u dubini duše osjetili svjetlo koje nam se pojavilo, čast i zadovoljstvo da smo bili u mogućnosti ostvariti stoljetni san svih Hrvata stvoriti samostalnu državu Hrvatsku. Dva su se dana u Lurd hrvatskim hodočascnicima pridružili i ministar obrane Ante Kotromanović, ministar branitelja Predrag Matić, načelnik GS OSRH-a general-pukovnik Drago Lovrić i zamjenik ministra unutarnjih poslova Evelin Tonković. "Impresivno je vidjeti kako vojnici iz drugih zemalja pozdravljaju našu zastavu," kazao je ministar Kotromanović nakon susreta s najtežim invalidima Domovinskog rata i braniteljima, te istaknuo da treba i dalje nastaviti tradiciju hodočašćenja u Lurd gdje vlada kult zajedništva.

General Lovrić je bio zapovjednik našeg hodočašća 2005., a ove je

Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN

godine između ostalog istaknuo kako u Lurd pripadnici OSRH pred nose i ugledu Hrvatske u svijetu koji je ovdje posebno značajan. Vojni je ordinarijat i ove godine odradio dobar posao tako da ni ne čude brojne pohvale koje su dobili od organizatora, a hodočasnici su se u Hrvatsku vratili sa željom da svoju svakodnevnicu obogate barem dijelom onog što su doživjeli i osjetili u Lurd - zajedništvom, ljubavi, molitvom. ■

Prepoznatljivost hrvatskih hodočasnika u Lurd nije ništa novo za one s dužim hodočasničkim stažem, ali jest za nove naraštaje OS-a pogotovo kadete kojima će iskustvo i dojmovi s hodočašća na svojevrstan način ostaviti trag u njihovoj karijeri. Svoje su dojmove s nama podijelili kadetkinja Andrea Eldić i kadeti Ivan Hrvoje Jurkina i Mihael Lach kojima je ovo bilo prvo hodočašće.

"Ovdje vlada neka posebna snaga, ljubav, zajedništvo. Treba doći i osjetiti i biti dio ove atmosfere," kazala je Andrea. "Ovo je vojska koja služi miru," kaže Mihael Lach te dodaje kako je divan osjećaj kad vidiš da u Lurd svijet prepoznaće jednu malu Hrvatsku, pa dok naši vojnici stupaju ulicama vojnici iz drugih zemalja stazu u stav pozor i pozdravljaju ih. Za Ivana Hrvoje Jurkina ovo je jedinstvena prilika biti na jednom mjestu s vojnicima iz toliko mnogo zemalja. No, ne zaboravljaju se prisjetiti i naših branitelja i invalida Domovinskog rata koji dolaze u Lurd i "kao i svi mi mole za bolje sutra. Suosjećamo s njima, znamo kroz što su prošli i da nije bilo njih ne bi bilo nas."

NIŠTVA | MIRA

Čim sam čula za program HOO-a i MORH-a pomislila sam kako je to dobra stvar i da može samo pomoći sportašima, naročito nama iz takozvanih malih sportova, od kojih nema financijske sigurnosti. Možemo se više posvetiti treningu...

RAZGOVOR

Lucija ZANINOVIC,
prvakinja Europe u taekwon-
dou i pripadnica OSRH

**NIKAD NISAM NITI PO-
MISLILA DA ĆU SE NAĆI
U ODORI I DRŽATI PUŠ-
KU. U POŽEGI SAM STE-
KLA NOVA ISKUSTVA I
UPOZNALA ZANIMLJI-
VE LJUDE, A MI SPOR-
TAŠI SMO NAVIKLI NA
SLIČAN REŽIM RADA.
NAJTEŽE JE AKTUALNO
RAZDOBLJE, PREDO-
LIMPIJSKO. SADA SAM
POTPUNO FOKUSIRANA
NA LONDON, TO JE PRI-
LIKU KOJA SE PRUŽA
JEDNOM U ŽIVOTU...**

Među sportašicama i sportašima koji su početkom prošle godine postali aktivni pripadnici OSRH, ime Lucije Zaninović jedno je od najzvučnijih. Splitska je tekvondašica jedna od najboljih hrvatskih sportašica, aktualna dvostruka prvakinja Europe, a sa sestrom blizankinjom Anom, svjetskom prvakinjom, čini zanimljiv, atraktivan i popularan duet. Iako je daleko od vrhunca karijere, jedan od Lucijinih vrhunaca bit će u kolovozu: nastup na Olimpijskim igrama u Londonu. Najava igara nije mogla biti bolja: 4. svibnja u Manchesteru Lucija je obranila naslov europske prvakinje. Ovaj razgovor vodili smo nedugo prije odlaska na to natjecanje

**Nastup u Londonu osigurali
ste još u ljeto prošle godine, u
Azerbajdžanu na kvalifikacija-
ma. Kakva je bila konkurenčija?**
Olimpijske kvalifikacije su na razini
Svjetskog prvenstva, ako ne i teže.
Bila sam presretna kad sam uspjela,
a dodatak je bio što je na kvalifi-
kacijama sutradan uspjela i Ana. OI su
cilj svakog sportaša, sav rad i treninzi
su se isplatili.

Splitska je
tekvondašica jedna
od najboljih hrvat-
skih sportašica,
aktualna dvostruka
prvakinja Europe,
a sa sestrom
blizankinjom
Anom, svjetskom
prvakinkom, čini za-
nimljiv, atraktivan i
popularan duet

OLIMPIJADA

PRILIKA KOJA SE PRUŽA JEDNOM U ŽIVOTU

Na pobjedničkom postolju na Europskom prvenstvu 2012.

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Josip KOPI

dobra stvar i da može samo pomoci sportašima, naročito nama iz takozvanih malih sportova, od kojih nema finansijske sigurnosti. Možemo se više posvetiti treningu...

No, vi ste i nastavili školovanje?
Da, studiram menadžment, baš kao i Ana.

Kako je bilo na obuci u Požegi?
Nešto sasvim novo, nikad nisam niti pomislila da će se naći u odori i držati pušku. Bilo je lijepo, stekla sam nova iskustva i upoznala zanimljive ljude, a mi sportaši smo navikli na sličan režim. Kako sam ja bila najslitnija od svih (Lucija se natječe u kategoriji do 49 kg, op.a.), puška mi je u početku bila malo teška, dok se nisam navikla. Čizme su se pokazale dobrima, a odora možda malo velika. Da me se ponovno pita za Požegu, ponovila bih je.

Ambicije u Londonu su velike...

U vrhunskom sportu napori su iznimni i uvijek može doći do ozljeda. Zasad mi je jedino bitno biti zdrava i što bolje odraditi pripreme, a onda, sve je moguće...

Godinu ste dana pripadnica OSRH, što mislite o spregi vojske i vrhunskog sporta?

Čim sam čula o programu HOO-a i MORH-a pomislila sam kako je to

OBRANA EUROPSKOG NASLOVA

Na Europskom prvenstvu održanom početkom svibnja u Manchesteru, Lucija je obranila naslov iz Sankt Petersburga, osvojen 2010. Kao treća nositeljica turnira u kategoriji do 49 kg, ostvarila je savršeni niz od četiri uvjerljive pobjede i stigla do zlata. Sestra Ana bila je tek nešto manje uspješna: osvojila je srebro.

Jeste li stigli i trenirati ili je za održavanje forme bila dovoljna vojnička obuka?

Na sreću, obuka se nije održavala u vrijeme predviđeno za neke posebne treninge, tako da su, uz obuku, za održavanje forme bili dovoljni trčanje i teretana, za što smo imali sve uvjete.

Bi li i Ana htjela krenuti vojničkim stopama?

Nedostajala mi je u Požegi, rijetko se razdvajamo. Sportaši nisu imali utjecaja na odabir za program HOO-a i MORH-a, nadam se da će u budućnosti i Ana imati mogućnost ući u OSRH. I ona bi to željela.

Kao borilački sport taekwondo se može primjenjivati i u vojnoj obuci. Želite li jednoga dana u tome sudjelovati kao instruktor?

Zašto ne? Zašto bih znanje koje sam stekla zadržala za sebe? Ako mogu pomoći, vrlo rado...

Vrhunski sport, vojska, fakultet... Je li teško sve to uskladiti?

Jest, najteže je aktualno razdoblje, predolimpjsko, kad imamo tri-četiri treninga dnevno, česta putovanja i natjecanja... Sada sam potpuno fokusirana na London, to je prilika koja se pruža jednom u životu. ■

Put do zlatne medalje nije bio nimalo lak

Anita KONČAR, snimio Josip KOPI

SREDIŠTE ZA TEMELJNU OBUKU

PRISEGNULO 390 dragovoljnih ročnika

"Vjerujem kako će vam vaša odluka o dragovoljnem služenju vojnog roka omogućiti da vojni poziv bude vaša budućnost, a Oružane snage mjesto uspješne karijere", poručio je ročnicima ministar Kotromanović

Ročnik Mario Gudelj planira nastaviti karijeru u OSRH te nakon obuke nastaviti školovanje u Časničkoj školi

Osmi naraštaj vojnika na dragovoljnem služenju vojnog roka prisegnuo je u Požegi na vjernost domovini. Svečanu prijemu u Središtu za temeljnu obuku položilo je 390 dragovoljnih ročnika, među kojima je 39 žena.

Svim ročnicima i članovima njihovih obitelji čestitao je i ministar obrane Ante Kotromanović, koji je uz načelnika GS OSRH general-pukovnika Dragu Lovrića, zapovjednika HKoV-a general-bojnika Dragutina Repinca, nazoočio svečanoj prisjezi. "Vjerujem kako će vam vaša odluka o dragovoljnem pristupanju na služenje vojnog roka omogućiti da vojni

štvo očekuju od vojnog poziva te koji su bili njihovi motivi za služenje vojnog roka, ispričali su neki od ročnika. Tako je Jelena Petrović iz Viteza kazala kako očekuje da će pošto završi služenje vojnog roka postati i djelatna osoba. Ne sumnja da će obuku dovršiti i izdržati do kraja." Preporučila bih i drugim ženama, koje cijene rad i red, da se prijave i probaju proći obuku". Hrabra vojnikinja, magistrica geodezije i geoinformatike kazala je i da se ne boji odlaska u mirovne misije te da se osjeća ravnopravnom sa svojim kolegama, a na posljednjoj godini studija bila je i stipendistica MORH-a. Njezina kolegica, vojnikinja Valentina Nemeč iz Križevaca, svoju je želju da se pridruži vojsci ispunila nakon sedam godina čekanja. "Prije sedam godina nisam se mogla prijaviti jer nosim naočale, a u to vrijeme su kriteriji bili drugačiji. Sada sam napokon primljena i nadam se da ću proći obuku te da će mi se pružiti prilika ostati raditi u Oružanim snagama", rekla je 28-godišnja vojnikinja koja je završila i Višu ekonomsku školu. Najviši ročnik osmog naraštaja, Mario Gudelj iz Imotskog, visok čak 210 centimetara, također planira nastaviti karijeru u OSRH. "Do sada nije bilo naporno", kazao je o tijeku obuke ovaj inženjer prometa i veza. Rekao je i da je u svojoj odluci o služenju vojnog roka imao puno potporu obitelji te nakon obuke planira krenuti i u časničku školu.

U dosadašnjih sedam naraštaja dragovoljnih ročnika, program obuke završio je 1781 ročnik, od čega 1579 muškaraca i 202 žene. MORH je od 2008. godine do danas potpisao Ugovor o prijemu u djelatnu vojnu službu s 1138 osoba, koje su završile dragovoljno služenje vojnog roka, od čega s 1016 vojnika i 122 časnika.

poziv bude vaša budućnost, a Oružane snage mjesto uspješne karijere", poručio je ročnicima ministar Kotromanović. Istaknuo je i kako će mnogi od ročnika imati prigodu u dalnjem vojničkom životu nastaviti izgraditi sliku o OSRH, no i da je pred njima velika odgovornost jer će "nastaviti tradiciju pobjedničke Hrvatske vojske iz Domovinskog rata te nastaviti uspješno djelovanje u međunarodnom okružju. Ročnicama i ročnicima ministar je kazao i kako vjeruje da će, iz Središta za temeljnu obuku, izići bogatiji za nova znanja i prijateljstva. Pripadnicima osmoga naraštaja čestitao je i general Lovrić i poručio kako će im OSRH osigurati optimalne uvjete kako bi tijekom obuke dostignuli postavljene standarde. Istaknuo je i da ga posebno veseli sve veće zaniranje mladih, obrazovanih i perspektivnih ljudi koji se odlučuju za ulazak u Oružane snage RH. "Ta nas činjenica ohrabruje u planiranju i stvaranju preduvjeta za integriranje i ospozobljavanje naših ročnih vojnika."

Vojnikinja Jelena Petrović ne sumnja da će obuku izdržati do kraja

Sastanak zapovjednika ratnih mornarica

Zapovjednik HRM-a kontraadmiral Ante Urlić sudjelovao je 10. i 11. svibnja na "Godišnjem sastanku zapovjednika mornarica europskih zemalja - CHENS", održanom u Ostendu, u Kraljevini Belgiji. CHENS (The Chiefs of European Navies) je neformalni forum zapovjednika ratnih mornarica europskih zemalja - članica EU-a ili NATO saveza. Njegov cilj je promicanje razumijevanja između mornarica zemalja članica, razmatranje tema od zajedničkog interesa, kao i ukupno promicanje mornaričke domene. Hrvatska ratna mornarica je 2009. postala 25. puno-

PRIMOPREDAJA ZAPOVJEDNIKA PVP

U vojarni "Domobraska" u Karlovcu, održana je 14. svibnja svečana primopredaja dužnosti zapovjednika Pukovnije Vojne policije HKoV-a. Odlukom Predsjednika i vrhovnog zapovjednika OSRH, dužnosti zapovjednika Pukovnije Vojne policije razriješen je brigadir Željko Ljubas novim zapovjednikom imenovan pukovnik Mijo Validičić. Svečanosti je ispred postroja Pukovnije Vojne policije, svih zapovjednika i prvih dočasnika, naznačio zapovjednik HKoV-a, general-bojnik Dragutin Repinc, njegov zamjenik, brigadni general Zvonko Peternel, načelnici odjela, časnici i dočasnici Z HKoV-a i vojarne "Domobraska".

OJI

SASTANAK O MEDICINSKOM PRIJEVOZU HELIKOPTEROM

U organizaciji Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu u Splitu je 17. i 18. svibnja održan Stručni sastanak o hitnom medicinskom prijevozu helikopterom na kojem je poručnik Josip Perić, pilot Eskadrile transportnih helikoptera 93. zrakoplovne baze HRZ i PZO održao predavanje na temu Sigurnost u pristupu helikopteru HRZ i PZO.

Predavanje je imalo edukativni karakter za djelatnike zdravstva koji su izravno uključeni u medicinske timove kao prateće osoblje u zbrinjavanju pacijenta zračnim putem.

Dio je to priprema provedbe Projekta hitnog zračnog medicinskog prijevoza tijekom turističke sezone 2012., a u skladu sa Sporazumom o suradnji u provedbi hitnog zračnog medicinskog prijevoza u svrhu pružanja zdravstvene zaštite na području RH sklopljenog između MORH-a i Ministarstva zdravljia. Prema tom Sporazumu u vojarni "Knez Trpimir" u Divuljama tijekom cijele godine nalazit će se dodatni tim hitne medicinske službe s potrebnom opremom za pratnju i liječenje pacijenta tijekom leta.

M. KARAČIĆ

pravna CHENS članica. Sastanak je otvorio komodor Hofman, zapovjednik pomorske komponente belgijskih OS, ujedno i dotadašnji predsjedavajući CHENS-a, te je u kraćem govoru podsjetio na učinjeno tijekom belgijskog predsjedavanja. Sastanak je bio podijeljen na tri glavna tematska područja i to: "Udruživanje i dijeljenje pomorskih resursa (Pooling&Sharing)", "Pomorska sigurnost" i "Operacije u tijeku: naučene lekcije iz Operacije Unified Protector". Osim zapovjednika mornarica, na forumu su sudjelovali i stalni promatrači uime vojnog stožera Europske unije i NATO-ova međunarodnog vojnog osoblja (NATO IMS). Na kraju je održana ceremonija primopredaje predsjedavanja forumom koje će u idućih godinu dana obnašati Grčka ratna mornarica.

OJI HRM

Godišnjica 1. domobranske bojne Pula

U velikoj sali "Tone Peruško" Sveučilišta "Juraj Dobrila" u Puli obilježena je 11. svibnja 20. godišnjica ustroja 1. domobranske bojne Pula koja je kao prva domobraska postrojba iz Istarske županije branila domovinu na ličkome ratištu. Ratni zapovjednik postrojbe Boris Ružić na svečanoj se akademiji osvrnuo na povijesni razvoj postrojbe i njezin ratni put istaknuvši kako je postrojba ustrojena 30. travnja 1992. a obavljala je zadaće na osiguranju i obrani vitalnih objekata u Istarskoj županiji i gradu Puli kao i na prvoj crti obrane. Među povijesnim isjećcima iz tog doba našao se i isječak iz Hrvatskog vojnika iz 1994. prigodom posjeta postrojbi. Najveću zadaću postrojba je imala na ličkome ratištu gdje je ispunila svoje dobivene zadaće bez gubitaka. Kroz postrojbu je prošlo oko 1500 vojnih obveznika. U planu je izdavanje monografija postrojbe te posjeti mjestima gdje su držali "obrambene položaje" u Lici.

B.RUŽIĆ

Piloti završili obuku

Četvorica pilota Eskadrile aviona 93. zrakoplovne baze HRZ-a i PZO-a u vojarni "Zemunik" uspješno su 11. svibnja završili obuku i ocjenjivanje lokalno razvijenog programa temeljnih manevara u zraku na avionu Pilatus PC-9M. Uz potporu Zapovjedništva HRZ-a i PZO-a i 93. zb do danato se operativno osposobljavaju djelatnici Eskadrile aviona, te podiže spremnost s ciljem pripreme pilota za upravljanje nadzvučnim avionima. Program se može primjenjivati i kao sredstvo obuke pilota borbenih aviona u simulaciji, kao i u razvijanju taktilike. Pripadnici Eskadrile prikazali su visok stupanj znanja i vještina u razvoju ovog programa obuke.

M.K.

VIJESTI IZ OSRH

Pripadnice**19. HRVCON-a završile tečaj
timova za angažman Afganistanki**

Podjelom certifikata 12. je svibnja u Kabulu završen petodnevni tečaj za pripadnice timova za angažman žena (Female Engagement Team- FET). Na tečaju su sudjelovale i pripadnice 19. HRVCON-a natporučnica Tatjana Šolaja i skupnica Srećko Kramarić.

Pripadnice snaga ISAF-a koje su završile ovaj zahtjevni tečaj bit će angažirane na obuci Afganistanki i pomoći njihovu sudjelovanju u vojnim i civilnim segmentima društva. Tečaj je organiziralo Združeno zapovjedništvo ISAF-a. Na završnoj svečanosti polaznicama se obratila i Nancy Pelosi, voditeljica izaslanstva američkih kongresnica

i predsjednica demokratske manjine u američkom Kongresu koja im je zahvalila na trudu koji ulažu u izgradnji sigurnije i bolje budućnosti Afganistana, te osobito žena u društvu. Natporučnica Tatjana Šolaja je među trideset polaznicima proglašena za najbolju voditeljicu skupine. Ona će u Regionalnom zapovjedništvu Capital biti zadužena za provedbu ovoga programa i vodit će prvi ovakav tim na ovom području.

Dio je to sustavnih npora ISAF-a u razvijanju programa angažiranja žena (Female Engagement) u svim sferama afganistanskog društva, a koji snažno podržava američka državna tajnica Hillary Clinton, kao i ministrica vanjskih i europskih poslova RH Vesna Pusić.

D.JONJIĆ

Foto: Dražen JONJIĆ

**Predan na uporabu
vodotoranj u Fiazabadu**

Prigodom svečanošću u Fiazabdu, u blizini Mazar-e-Sharif u Afganistanu, na uporabu je mještanima predan vodotoranj čiju je izgradnju i opremanje financirala Republika Hrvatska. Uime Republike Hrvatske i OSRH vodotoranj je mještanima Fiazabada predao pukovnik Veingartner, časnik za civilno-vojne odnose (CIMIC) u Regionalnom zapovjedništvu Sjever. Jedan je to od uspješnih projekata civilno-vojne suradnje na ovom području. U protekle tri godine u ovaj je projekt uloženo oko četrdeset tisuća kuna. Glavar sela (malik) Fiazabada Muhammad Jar zahvalio je Republici Hrvatskoj na ovoj vrijednoj donaciji, kao i na svekolikoj potpori i razumijevanju. Vodotoranj će uvelike pridonijeti uvjetima života u ovom selu. Zahvalio je i pripadnicima Namjenski organiziranih snaga HRVCON-a koji svojim ophodnjama i nazračnošću na ovim prostorima uvelike pridonose sigurnosti ovoga područja. Iskazao je i osobitu naklonost ovoga sela pripadnicima OSRH.

D.JONJIĆ

Foto: Dražen JONJIĆ

Radionica o kazetnom streljivu

U RACVIAC-u Središtu za sigurnosnu suradnju, u suorganizaciji s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova RH, od 15. do 18. svibnja održana je međunarodna Radionica o kazetnom streljivu. Četvrta je to po redu aktivnost koju su zajednički organizirali Ministarstvo vanjskih i europskih poslova RH i RACVIAC, s ciljem

Foto: MARINA ČIČAK

poticanja zemalja potpisnica iz jugoistočne Europe da ispunjavaju obveze koje proističu iz konvencije, kao i prepoznajući nužnost za međunarodnom suradnjom i pomoći u primjeni konvencije. Na otvorenju radionice sudjelovali su pomoćnica ministra vanjskih i europskih poslova RH Vesna Batistić-Kos, ravnateljica Ureda za razminiranje u Vladi RH Dijana Pleština, Nj.E. Henrik Ofstad, veleposlanik Karaljevine Norveške, direktor Hrvatskog centra za razminiranje Zdravko Modrušan, te direktor RACVIAC-a, veleposlanik Nikola Todorčevski.

Na radionici je sudjelovalo više od 30 predstavnika ministarstva obrane i vanjskih poslova zemalja iz regije, nacionalnih centara za razminiranje, verifikacijskih središta te različitim vladinim i nevladinim organizacijama i institucijama. Svrha radionice bila je razmijeniti iskustva o napretku postignutom u primjeni konvencije u zemljama jugoistočne Europe, s posebnom pozornosću na obveze zemalja potpisnica i potrebe za međunarodnom pomoći.

M. ČIČAK

POSJET FRANCUSKOG BRODA "L'ADROIT" HRM-u

U sklopu bilateralne vojne suradnje HRM-a s OS Republike Francuske u luci Lora u Splitu, od 14. do 17. svibnja boravio je brod Francuske ratne mornarice "L' Adroit".

Dva časnika Hrvatske ratne mornarice ukrcala su se na brod u luci Toulon kako bi se upoznali s mogućnostima broda tijekom plovidbe te zajednički uplovili u luku Lora. Na dan uplovljena zapovjednik broda kapetan fregate Sache Bailly primio je u posjet izaslanika načelnika Glavnog stožera OSRH kontraadmirału Zdenka Simičića, zapovjednika HRM-a kontraadmiraalu Antu Urliću, predstavnike Splitko-dalmatinske županije i grada Splita te francuskog veleposlanika Jeroma Pasquiera i francuskog vojnog izaslanika brigadira Erica Prigenta. Kapetan Bailly upoznao je nazočne s karakteristikama i

mogućnostima broda te su razmijenjena iskustva mornarica dviju zemalja.

U luci Lora pripadnicima HRM-a su prikazane sposobnosti broda, a posljednji dan boravka provedena je pokazna vježba na moru.

Ophodni brod "L' Adroit" dužine je 87 metara, širine 13 i gaza 3,9 metara, postiže brzinu od 21 čvora, ima posadu od ukupno 43 člana te može prihvati tri deset putnika. Opremljen je topom 20 mm te strojnica i vodenim topom, a najmodernej tehnologija je besposadni helikopter. Namijenjen je za široki spektar misija pomorske sigurnosti kao što su borba protiv piratstva i terorizma, borba protiv krijumčarenja droge, očuvanja okoliša, humanitarna pomoć, traganje i spašavanje na moru.

OJI HRM

Konferencija korisnika JCATS-a

U vojarni "Petar Zrinski" od 15. do 18. svibnja održana je 6. međunarodna konferencija korisnika simulacijskog sustava JCATS. Organizatori konferencije bili su MORH i Zapovjedništvo američkih združenih snaga, uz tehničku potporu Simulacijskog središta ZOD-a HKoV-a. Uz predstavnike Hrvatske i SAD-a, na konferenciji su sudjelovali i izaslanici iz Danske, Bugarske, Estonije, Gruzije, Litve, Omana, Pakistana, Poljske, Slovenije, Srbije i Tajvana. JCATS je višestranski interaktivna, višerazinska simulacija borbe, koju rabe vojska i sigurnosne organizacije za vježbe i kao alat za uvježbavanje, analizu i planiranje zadaća. Svrha konferencije bila je da se korisnici JCATS simulacijskog programa upoznaju s novinama u novoj inačici programa te da iznesu svoje zahtjeve za budući razvoj programa, ali i svoja opažanja, primjedbe i prijedloge.

Na konferenciji su organizirane i provedene radionice na novim inačicama simulacijskog sustava (JCATS inačica 11 koja je u operativnoj uporabi, te inačica 12 koja tek treba ući u operativnu uporabu), kao i dodatna edukacija te obuka časnika operatera JCATS simulacijskog sustava.

JCATS se u Simulacijskom središtu ZOD-a upotrebljava od 2008., rekao je na konferenciji zapovjednik Središta pukovnik Alan Srpk. Tijekom godina djelatnici su potpuno ovladali sustavom što su prepoznali i američki saveznici. Očekuje se da će Središte uskoro raspolažati i inačicom 11, dopunjениm komponentama koje su potrebne za specifične potrebe obuke u OSRH, ali i za vježbe međunarodnog karaktera sa zemljama saveznicima i partnerima.

D. VLAHOVIĆ

3. regionalno prvenstvo u planinskom trčanju

U organizaciji OS Republike Srbije od 10. do 13. svibnja održano je 3. regionalno prvenstvo u planinskom trčanju. Na natjecanju "3rd VIA MILITARIS MOUNTAIN RUNNING CHALLENGE" u Dimitrovgradu sudjelovala su 52 natjecatelja iz OS-a, Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Hrvatske, Makedonije, Rumunjske, Slovenije, te Srbije. Staza je bila izuzetno zahtjevna, dužine 10,8 kilometara. U ženskoj konkurenciji nastupalo je 17 natjecateljica a boje Lijepe

Naše branila je vrlo uspješno Valentina Županić. U jakoj konkurenciji osvojila je šesto mjesto. Pobjedu je odnijela predstavnica Rumunjske, Mihaela Botezan Prundus. U muškoj konkurenciji natjecalo se 35 trkača. Odlična takтика hrvatske ekipe u konačnici je urodila plodom te su naši natjecatelji osvojili 5., 6., 8. i 16. mjesto što je bilo dovoljno za 2. mjesto u ekipnom muškom poretku. Pobjeda je pripala rumunjskim reprezentativcima, kako u pojedinačnoj muškoj konkurenciji tako i u ekipnom plasmanu.

Ž.F. LETONIJA / T. GALIĆ

MEMORIJALNI MALONOGO-METNI TURNIR DAMIR TOMLJANOVIC – GAVRAN

U Selinama je 12. svibnja održan 18. memorijalni malonogometni turnir u čast heroja Domovinskog rata Damira Tomljanovića – Gavrana. Sudjelovalo je 12 ekipa sastavljenih od veteranu Domovinskog rata. Turnir je započeo misom u crkvi Rođenja BDM za sve poginule branitelje u Domovinskom ratu a nakon mise načelnik općine Starigrad – Paklenica Krste Ramić prigodnim riječima pozdravio je sudionike turnira i sve nazočne te proglašio turnir otvorenim. Kao i

svake godine nakon otvaranja turnira izaslanstvo organizacijskog odbora je na Velebitu na Tulovim gredama gdje se nalazi kapelica bl. Alojzija Stepinca, koju je MORH izgradio u čast Damira Tomljanovića – Gavrana, položilo vijenac i zapalilo svjeću.

U finalnoj utakmici pobijedila je ekipa Veterana NK Hajduk – Pridraga, drugo je mjesto osvojila ekipa IPA Zagreb a treće ekipa Udruge dragovoljaca i branitelja Domovinskog rata 112. brigade.

Ž. TURIĆ

25. SAMIT NATO-a U CHICAGU

DOSTIGNUTI SVI CILJEVI

POSTIĆI JEDINSTVO U PROVEDBI PAMETNE OBRANE, UČVRŠĆIVANJU PARTNERSKE MREŽE TE BUDUĆNOSTI ANGAŽMANA U AFGANISTANU BILI SU GLAVNI CILJEVI NAJVЕĆEG SAMITA NATO-A DO SADA NA KOJEM JE SUDJELOVALO 60 ZEMALJA I ORGANIZACIJA. U TOME SE, PO RIJEĆIMA GLAVNOG TAJNIKA ANDERSA FOGHA RASMUSSENA, I USPJELO...

Mjesecima uoči 25. samita NATO-a u Chicagu, koji je održan 20. i 21. svibnja, predstavnici Saveza, kao i zemalja članica, naglašavali su da će na njemu ključne biti tri teme: reforma NATO-a s naglaskom na sustav Pametne obrane, učvršćivanje partnerske mreže te budućnost angažmana u Afganistanu. Postići jedinstvo u tome bio je glavni cilj najvećeg samita NATO-a do sada na kojem je sudjelovalo 60 zemalja i organizacija. U tome se, po rijećima glavnog

tajnika Andersa Fogha Rasmusseна, i uspjelo. "Došli smo u Chicago s tri cilja. I dostigli smo ih," rekao je na završetku samita.

PAMETNA OBRANA I PROTURAKETNI ŠIT

Na prvom radnom sastanku čelnici NATO zemalja odobrili su paket s više od 20 multinacionalnih projekata koji će omogućiti saveznicima podjelu tereta odgovornosti za sigurnost, kao i dijelje-

MILANOVIĆ: NATO I HRVATSKA SE PRIPREMaju ZA NOVO VRIJEME

Hrvatsko izaslanstvo na samitu u Chicagu predvodili su predsjednik Vlade Zoran Milanović, te ministri Vesna Pusić i Ante Kotromanović.

NATO se priprema za novo vrijeme i Hrvatska sudjeluje u tom procesu, rekao je predsjednik Vlade, dodavši da Hrvatska zastupa politiku otvorenih vrata te da ćemo biti spremni pomoći i zemljama regije u približavanju NATO-u. Govoreći o Afganistanu, premijer Milanović je potvrdio da će Hrvatska također dati svoj dio doprinosa i nakon 2014., no ne u ljudstvu nego u financijskom smislu, no bit će to višestruko manje nego što je davala dosad. Manjim iznosom od otprilike pola milijuna dolara, naša će zemlja finansirati reformu afganistanskih oružanih i sigurnosnih snaga, što je mnogo manje nego danas.

Najviše pozornosti privukao je zajednički obrambeni proturaketni štit, čija je prva faza na samitu proglašena operativnom. Sustav će povezivati komponente proturaketne zaštite raznih zemalja: satelite, brodove, radare i presretače, pod NATO-ovim zapovijedanjem i nadzorom. Omogućit će Savezu da se brani od prijetnji koje bi došle izvan euroatlantskog područja

Domagoj VLAHOVIĆ, Foto: NATO, Vlada RH, Tomislav BRANDT

nje benefita. U središtu će biti Pametna obrana, koja će, uz prihvatljivu cijenu, održati i povećati sposobnosti Saveza i članica. Obrambeni sustavi će bolje surađivati, stvarat će se moderne, povezane postrojbe, obučene i opremljene tako da mogu djelovati zajedno i s partnerima u bilo kojem okružju. Da bi se to postiglo, bit će organizirane nove vježbe, obuka i edukacija.

Projekt koji je privukao najviše pozornosti jest zajednički obrambeni proturaketni štit, čija je prva faza na samitu proglašena operativnom. Sustav će povezivati komponente proturaketne zaštite raznih zemalja: satelite, brodove, radare

dinjeni Arapski Emirati). Sve su one u nedavnom razdoblju dale politički, operativni i finansijski doprinos NATO-ovim operacijama, naročito u Afganistanu, Kosovu i Libiji. Na sastanku je zaključeno da bi se suradnja trebala proširiti na području cyber-obrane i energetske sigurnosti, te da bi se partneri u većoj mjeri trebalo uključiti u zajedničku obuku i vježbe. Za situaciju u jugoistočnoj Evropi najbitnija je i daljnja snažna politička i praktična potpora aspirantima na članstvo, BiH, Crnoj Gori, Makedoniji i Gruziji, s čijim je predstavnicima održan sastanak na razini ministara vanjskih poslova. U skladu s dosadašnjom praksom, proces

i presretače, pod NATO-ovim zapovijedanjem i nadzorom. Omogućit će Savezu da se brani od prijetnji koje bi došle izvan euroatlantskog područja. Prva faza podrazumijeva osnovnu zapovjednu i nadzornu sposobnost, koja je provjerena i instalirana u bazi u Ramsteinu u Njemačkoj. Puna operativnost predviđena je za kraj aktualne ili početak sljedećeg desetljeća. Prema Rasmussenovim riječima, sustav je "izvanredan primjer nove kulture suradnje koju zovemo Pametnom obranom."

PARTNERI I PROŠIRENJE

Suradnja s partnerima razmatrana je u dijelu samita na kojemu su sudjelovali i predstavnici 13 partnerskih nacija (Australija, Austrija, Finska, Gruzija, Japan, Jordan, Katar, Republika Koreja, Maroko, Novi Zeland, Švedska, Švicarska i Uje-

pristupanja svake aspirantice promatrat će se individualno. Za Makedoniju je još prije zaključeno da je jedina prepreka članstvu spor oko imena države.

NAKON ISAF-a NOVA MISIJA

Najviše pozornosti svjetske javnosti privukao je dogovor o novom NATO-ovom strateškom planu za Afganistan, u kojem su sudjelovale i zemlje koje pridonose ISAF-u, te predstavnici Afganistana, na čelu s predsjednikom Hamidom Karzajem. Kada krajem 2014. godine, afganistske snage sigurnosti preuzmu punu odgovornost za svoju zemlju, bit će formirana nova NATO-ova misija. "To neće biti ISAF pod drugim imenom", rekao je glavni tajnik Rasmussen opisujući misiju koja će biti fokusirana na obuku, savjetovanje i pomoć Afganistanu u financijama, opremi i raznim kapaci-

IZLOŽBA FOTOGRAFIJA

U povodu NATO-ova samita u Prizkerovoj vojnoj knjižnici u Chicagu, 18. je svibnja otvorena izložba fotografija "NATO Delivers: Yesterday, Today and Tomorrow" (NATO izvršava: jučer, danas i sutra). Izložbu su otvorili pomoćnica glavnog tajnika NATO-a za javnu diplomaciju Kolinda Grabar Kitarović i gradonačelnik Chicaga Rahm Emanuel. Izloženo je 90 fotografija s vojnim i civilno-vojnim temama, snimljenih diljem svijeta tijekom vježbi te bivših i aktualnih mirovnih, sigurnosnih i humanitarnih operacija NATO-a. Među izabranim fotografijama su i četiri iz objektiva hrvatskih fotografa. Snimljene su u Afganistanu, i prikazuju pripadnike OSRH i lokalno stanovništvo. Autori su fotograf Pixelsa Željko Lukunić i fotograf MORH-ova Odjela hrvatskih vojnih glasila i izdavaštva Tomislav Brandt.

tetima. Preliminarni model budućeg broja pripadnika afganistanskih snaga sigurnosti jest 228 500, a godišnji bi proračun (naravno, promjenjiv u skladu sa sigurnosnim okolnostima) trebao biti 4,1 milijardi dolara. Udio će Afganistana u tom proračunu za početak biti 500 milijuna dolara (2015.), a punu finansijsku odgovornost država bi trebala preuzeti do 2024. godine.

Sljedeći veliki korak nastupit će sredinom 2013., kada će lokalne vlasti preuzeti veći dio odgovornosti za sigurnost od ISAF-a. Saveznici će tada dati naglasak na potporu borbenim operacijama, suprotno od sadašnje uloge u kojoj vojne snage ISAF-a imaju glavnu riječ. ■

ZNATE LI...

- Prvi NATO samit održan je u prosincu 1957. u Parizu
- Gruzija je prva zemlja partner koja je surađivala s NATO-om u razvoju obuke za obranu računala i računalnih mreža (cyber defence)

Vijesti,
aktualnosti,
zanimljivosti
iz policijskog rada
čitajte na:

www.mup.hr

Vojni geoinformacijski sustav – VoGIS – sustav uskladen s domaćim i međunarodnim normama u domeni geoinformatike te NATO standardima. Jedinstveni i centralizirani sustav nacionalne infrastrukture vojnih prostornih informacija sa svrhom podrške u procesima planiranja, provedbe i analize vojnih operacija te razvoja suvremenih vojnih aplikacija.

The screenshot shows a map application window titled "VoGIS Vektorski podaci". On the left, there's a legend with categories like "Prometnice", "Visine", "Hidrologija", "Industrija", "Infrastruktura", "Naseljena mjesto", and "Vegetacija". A callout box labeled "Visine" shows a terrain elevation layer. Another callout box labeled "Prometnice" shows a network of roads. A third callout box labeled "Industrija" shows industrial facility icons. A fourth callout box labeled "Infrastruktura" shows infrastructure symbols. A fifth callout box labeled "Naseljena mjesto" shows a residential area with buildings. A sixth callout box labeled "Vegetacija" shows vegetation patterns. In the top right corner, a box lists quality control points: "Kontrola kvalitete prostornih podataka obuhvaća provjeru:" followed by a bulleted list: "Atributne sheme", "Naziva atributa", "Povezanost objekata", "Prostornih odnosa među objektima", "Topologije", "Semanitike", "Položajne točnosti", and "Visinske točnosti". Below this is the text "ISO 19113, ISO 19114, STANAG 4107". At the bottom left, there are several descriptive text blocks: "Prostorni podaci izrađeni po pravilima za GIS baze podataka, u potpunosti interoperabilni", "Strukturirani u domene i subtipove podataka", "Sadrže geometriju, atribute, anotacije i metapodatke", "Čine geometrijske mreže po topološkim načelima", "Prostorno kontinuirani", and "Linje, poligoni, točke, tekst – koordinate 2,5 D". A small globe icon with the word "GEOFOTO" is located at the bottom right.

Prostorni podaci izrađeni po pravilima za GIS baze podataka, u potpunosti interoperabilni

Strukturirani u domene i subtipove podataka

Sadrže geometriju, atribute, anotacije i metapodatke

Čine geometrijske mreže po topološkim načelima

Prostorno kontinuirani

Linje, poligoni, točke, tekst – koordinate 2,5 D

Kontrola kvalitete prostornih podataka obuhvaća provjeru:

- Atributne sheme
- Naziva atributa
- Povezanost objekata
- Prostornih odnosa među objektima
- Topologije
- Semanitike
- Položajne točnosti
- Visinske točnosti

ISO 19113, ISO 19114, STANAG 4107

VoGIS VEKTORSKI PODACI

GEOFOTO

Obratite nam se s povjerenjem:

Pleter - usluge d.o.o.

Čerinina 23

Tel. 01/4627-792

Fax: 01/2300-729

e-mail: catering@pleter-usluge.hr

www.pleter-usluge.hr

www.catering-plus.hr

Za Vas organiziramo:

- Obljetnice, proslave i svečanosti
- Poslovne ručkove
- Svadbene svečanosti
- Domjenke za prigodne svečanosti
- Toplo - hladne buffete
- Coctail party
- Banqueting

S nama ste u plusu i u vlastitom domu

VOJNA TEHNIKA // NOVOSTI

Foto: BAE Systems

POBOLJŠANJA IDWS SUSTAVA

Početkom proljeća ove godine američko ministarstvo obrane skloplilo je novi ugovor s britanskom tvrtkom BAE Systems oko poboljšanja i integriranja obrambenog sustava IDWS na letjelicama MV-22. Novim ugovorom BAE Systems će obaviti poboljšanja na IDWS sustavima koji su već dostavljeni i integrirani na letjelicama MV-22 kojima se koristi američki Marinski korpus, te će se sva sljedeća opremanja MV-22 provoditi ovim poboljšanim sustavom. Poboljšanja se odnose na otklanjanje određenih nedostataka u konzoli za upravljanja samom IDWS turelom, na određena softverska poboljšanja upravljanja senzorskim sustavima u tureli kojima sa obavlja zahvat i praćenje ciljeva, te na poboljšanja upravljanja vatrom iz strojnica, a svi bi radovi trebali biti završeni do kraja 2015. godine.

IDWS je obrambeni sustav koji se u formi turele integrira s donje strane trupa na MV-22, te na CV-22. IDWS turelu na MV-22 čine elektrooptički i infracrveni senzori za zahvat i praćenje ciljeva, te strojnica s tri cijevi GAU-17 kalibra 7,62x51 mm kojom se upravlja pomoću konzole u unutrašnjosti letjelice. Od početka razvoja V-22 Ospreya i njegova uvođenja u operativnu uporabu bilo je više razmatranja njihova mogućeg naoružavanja, a najkonkretniji korak napravilo je američko zapovjedništvo za specijalne operacije (US SOCOM - United States Special Operations Command) koje smatra kako su tiltrotorske letjelice najugroženije pri slijetanju i polijetanju u zoni borbenih djelovanja te im je potrebna dodatna zaštita. Pritom je navedeno da postaje naoružavanje teškom strojnicom u kalibru 12,7 mm na stražnjoj rampi ima previše limitiranu zonu paljbe te je zatraženo rješenje koje može pokrivati radijus od 360 stupnjeva, što je dovelo do potrebe za ugradnjom turele. Pritom je bilo više kombinacija oko smještaja takve turele, u nosu letjelice ili s donje strane trupa. Radi pozicije gondole motora odabранo je ovo drugo rješenje kao tehnički najprihvataljivije.

I. SKENDEROVIC

VIŠENAMJENSKO OKLOP

Na svjetskom kongresu Društva automobilskih inženjera, koji je od 24. do 26. travnja održan u američkom Detroitu, javnosti je prvi put službeno predstavljen novi tehnološki demonstrator višenamjenskog oklopjenog vojnog vozila FED B (Bravo) koje je nastalo u sklopu Fuel Efficient ground vehicle Demonstrator programa američkog ministarstva obrane. Riječ je o drugom prototipu nakon vozila FED Alpha koje je javnosti predstavljeno 2011. godine.

Koncept višenamjenskog oklopnjog vozila FED B jedan je od programa rješenja za novu generaciju vojnih vozila kojima bi se zamjenila postojeća vojna vozila HMMWV (High Mobility Multipurpose Wheeled Vehicle) vozila, uz integraciju brojnih novih tehnologija, kao što su visoka razina zaštite za posade vozila, pokretljivost na teško prohodnom terenu te niža potrošnja goriva uz veći radijus kretanja. Vozilo FED B temelji se na platformi lakog kamiona koji pokre-

JENO VOZILO FED B

Foto: US Army

će Fordov V8 turbodizelski motor radne zapremnine 4,4 litre i jakosti 268 KS, što je osjetno jači pogonski blok u odnosu na onaj predstavljen na tehnološkom demonstratoru FED Alpha. Uz to, FED B je i nešto lakši u odnosu na svog prethodnika ali je težina i dalje ostala više od šest tona, uz nosivost korisnog tereta do 1300 kg. FED B ima hibridni pogon, prednju osovinu pokreće elektromotor dok zadnju osovinu pokreće hibridno rješenje dizelskog i elek-

tromotora. Za napajanje elektromotora u stražnji dio vozila ugrađena je litij ijonska baterija A123 Systems koja ima i dodatnu funkciju. Naime, baterija može biti iskoristiva i kao dopunski izvor električne energije u prednjim operativnim bazama, izvor napajanja za male potrošače poput rasvjete u šatorima te za računala, komunikacijske i navigacijske uređaje kakvim se koriste u malim operativnim središtima.

I. SKENDEROVIC

DOSTAVLJEN BRZI DESANTNI KATAMARAN

Francusko brodogradilište Socarenam tvrtke Construction Industrielles de la Mediterranee (CNIM) dostavilo je 20. travnja francuskoj ratnoj mornarici treće plovilo EDA-R (Engin de Débarquement Amphibie - Rapide) okarakterizirano kao brzi desantni katamaran varijabilnog gaza. Francuska je mornarica naručila ukupno četiri plovila EDA-R ugovorom o gradnji potpisanim 2010. Prva dva plovila u klasi dostavljena su tijekom prošle godine dok će posljednje plovilo biti dostavljeno tijekom 2012. Nmjera projekta bila je zadovoljavanje rastućih operativnih zahtjeva za brzim brodom koji će moći pristati na obalu, kombinirajući odlike plovila s dubokim gazom i desantnih plovila u sprezi s velikom brzinom, izvrsnom upravljivošću i povećanim korisnim teretom. Aluminijski prototip katamarana duljine 30 m i 300 t istisnine postiže brzinu

od 20 čv pri maksimalnom ukrcanom teretu od 110 t. Plovilo L-Cat prošlo je brodograđevne pokušne plovidbe i ispitivanja dok je francuska mornarica okončala svoja ispitivanja početkom 2009.

Omogućen je transport jednog voda uključujući tri laka oklopna vozila i tri vozila AMX-10 RC ili druge varijacije opreme i ljudstva do 100 t nosivosti. Najveća je brzina 30 čv dok se brzina od 20 čv postiže pri punom opterećenju, a doplov od 1000 Nm održiv je pri brzini od 15 čvorova. Pogonski sustav CODAD konfiguracije sastoji se od četiriju dizelskih motora MTU Friedrichshafen 12V2000 M92 svaki snage 300 kW te četiriju Wartsilinih vodomlaznih propulzora. Temeljno brodsko naoružanje jesu dvije strojnice kalibra 12,7 mm te dvije kalibra 7,62 mm.

M. PTIĆ GRŽELJ

DESANTNI BROD KLASE MISTRAL

Dixmude, treći višenamjenski desantni brod za prijevoz helikoptera klase Mistral (Batiment de Projection et de Commandement - BPC) namijenjen francuskoj ratnoj mornarici službeno je dostavljen Agenciji za vojnu nabavu (Delegation Generale pour l'Armement - DGA) tri mjeseca prije od predviđenog ugovornog roka. Plovilo je izgrađeno u brodogradilištu Chantiers de l'Atlantique tvrtke STX, u suradnji s francuskim brodograđevnim konzorcijem DCNS.

Klasa brodova Mistral, duljine 199 m ima maksimalnu istinsinu od 21 000 tona, najveću brzinu 19 čvorova te dovoljnu autonomiju kako bi obavljao svoju službu u bilo kojem dijelu svijeta. Projektna nosivost uključuje prijevoz 450 marinaca, 16 teških helikoptera, dvije lebdjelice, četiri manja LCM desantna broda ili jedne trećine mehanizirane pukovnije. Pogon broda osiguravaju električni motori uz azimutne propulzore a zbog mnogo većeg stupnja automatizacije novi će brodovi imati samo 160 članova posade. Za razliku od nekih drugih projekata višenamjenskih desantnih brodova za prijevoz helikoptera, plovila klase Mistral ne mogu primiti klasične zrakoplove fiksnih krila. Osnovna odlika i temeljna razlika između drugih brodova takve vrste jest da može primiti četiri desantne barže i dvije lebdjelice srednje veličine koje na obalu mogu prevesti oklopljena vozila, tenkove i vojnike.

M. PTIĆ GRŽELJ

BITI ŽENA U AFGANISTANU

IAKO JE AFGANISTANSKI USTAV ŽENAMA FORMALNO OSIGURAO NJIHOVA USTAVNA PRAVA, ŽENE SE U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU SUSREĆU S BROJNIM PROBLEMIMA. ŽENE SU 50% POPULACIJE AFGANISTANA, INTELIGENTNE SU, HRABRE I USTRAJNE I SVAKAKO ZASLUŽUJU SIGURNIJI I BOLJI ŽIVOT

U odnosu na status žena u Afganistanu za vrijeme sovjetske ere, situacija se pogoršala dolaskom mudžahedina, tijekom građanskog rata 1990-ih, a onda je postala nepodnošljiva tijekom vlasti talibana. Britanska nevladina agencija Oxfam¹ djeluje na području Afganistana od 1989. Okuplja 15 različitih organizacija u više od 90 zemalja svijeta, a osnovna im je djelatnost pronaalaženje trajnih rješenja u borbi protiv siromaštva i nepravde. Fokus im je na ravnopravnosti spolova, poboljšanju uvjeta života, obrazovanju i humanitarnoj pomoći. U opsežnom izvješću Oxfama navodi se kako za vrijeme talibanskog režima ženama nije bilo dopušteno raditi izvan kuće, bile su prisiljene nositi burku, nisu smjele putovati ako nisu bile potpuno pokrivenе i u pratnji muškog člana obitelji. Škole za djevojčice bile su zatvorene, samo 5%

žena je bilo pismeno, a 54% djevojaka je bilo prisiljeno na udaju prije 18. godine života. U to vrijeme Afganistan je bio na drugom mjestu na svijetu po smrtnosti žena tijekom poroda, s više od 15 000 afganistanskih žena, umrlih tijekom poroda svake godine.²

ŽENE DANAS

Nakon pada talibanskog režima, promocija ženskih prava jedan je od od glavnih prioriteta međunarodne zajednice (pogotovo Europske unije) i afganistske Vlade. Deseci međunarodnih nevladinih organizacija posvetilo se poboljšanju pozicije i prava žena u Afganistanu. Prava žena u Afganistanu postala su obvezna tema razgovora političara, područje interesa stranih donatora, kao i tema naslovica svjetskih medija s dramatičnim vijestima. No, sva ta događanja nemaju veliki utjecaj na život Afganistanaca na selu,

Među afganistanskim ženama postoji veliki strah da će se sva postignuća u proteklom desetljeću izgubiti povlačenjem međunarodnih snaga i mogućim smanjenjem stranih donacija u Afganistanu

Na osnovi dostupnih podataka i rezultata istraživanja, možemo zaključiti da su poduzeti značajni koraci u osiguravanju ženskih prava, sudjelovanja u političkom životu, poboljšanju zdravstvene skrbi i pogotovo obrazovanju

tijesno vezanih uz konzervativnu kulturu i plemenske običaje. Upravo zbog toga jača prisutnost nevladinih udruga i udruga mladih, koje žele imati veći utjecaj u javnom životu i na poslu. Anita Haidary, suosnivačica afganistanske grupe "Mlade žene za promjenu" jedna je od onih koje se bore za promjene u životu mladih, a smatra da je opravdan strah od eventualnog sudjelovanja talibana u vlasti: "Ako ne možete ići u školu, ne možete dobiti posao. Nakon svrgavanja talibana s vlasti 2001., škole je počinjalo 5000 djevojčica, a danas ih počinjaju 2.5 mi-

lijuna. Ne smijemo zaboraviti da je i danas u Afganistanu, dvije trećine ljudi nepismeno."⁷ Istraživanje azijske fondacije provedeno tijekom 2011. u šest afganistanskih provincija, pokazalo je da je zajednički napor Vlade Afganistana i međunarodne zajednice rezultirao značajnim poboljšanjima u životu žena Afganistana. One vjeruju kako se poboljšanja u njihovu životu događaju polako, ali stalno na bolje. No, istodobno, žene strahuju kako bi povratak talibana na vlast mogao sve postignuto, vratiti unatrag. Zanimljiv je podatak da 82% afganistanskih

Smrtnost prilikom poroda značajno je pala za 80%, 327 žena na 100 000 poroda. To istraživanje je poznato pod nazivom "Afgan Mortality Survey". Prije deset godina u Afganistanu je bilo samo oko 400 primalja, a danas ih ima 3000.

muškaraca podupire načela jednakosti, neovisno o spolu, etničkoj pripadnosti ili regiji, a njih 85% podupire sustav jednakih mogućnosti za žene. I premda njih 79% podupire pravo glasa žena i pravo da budu kandidatkinje na izborima, njih 62% slaže se s radom žena izvan kuće.

Istraživanje UNIFEM-a (UN-ov razvojni fond za žene) pokazalo je da je 87% žena u Afganistanu doživjelo neki oblik zlostavljanja. Pogotovo su ženske škole i djevojke stalno na meti talibana, kao i ženski politički vodeći aktivisti, od kojih su neke i ubijene.

The Guardian je objavio podatke globalnog istraživanja, koji su pokazali da je Afganistan najopasnija država na svijetu za žene. Presudilo je ciljano nasilje nad ženama u javnoj službi, loša zdravstvena skrb i visoka stopa smrtnosti majki, siromaštvo i gotovo potpuni nedostatak ekonomskih prava. Nakon Afganistana slijede Demokratska Republika Kongo, Pakistan, Indija i Somalija.

AFGANISTAN

USTAVNE I ZAKONSKE MOGUĆNOSTI

Ustavom Islamske Republike Afganistan iz 1382. (2004.) godine, regulirana su prava i obveze državljana Afganistana. Između ostalog, člankom 22 jamči se jednakost spolova, člankom 29 zabranjen je svaki oblik zlostavljanja, članci 43 i 44 jamči pravo na obrazovanje, a članak 48 verificira pravo na rad. Islam je glavna vjera (99% stanovnika Afganistana su muslimani) i ishodište svih nadahnuća, a obitelj je središnja društvena institucija, kako u Ustavu tako i u životu svakog Afganistana/Afganistanke.⁴ Afganistska Vlada je osnovala Ministarstvo za ženska prava čija je zadaća osigurati poštivanje ustavnih prava žena. Novinar Joel Brinkley iz Chicago Tribune o tome piše: "Vlada je osnovala Ministarstvo za ženska prava, manje-više pod pritiskom Zapada, odredila određeni broj mjeseta u parlamentu za žene i donijela 2009. Zakon o eliminaciji nasilja nad ženama. Namjera je bila da se osnivanjem tog Ministarstva i donošenjem Zakona, potaknu promjene i utječe na cijelu žensku populaciju u Afganistanu. Nažalost, to se nije dogodilo."⁵

Prema istraživanju agencije Oxfam, spomenuti Zakon o eliminaciji nasilja nad ženama, primjenjuje se u samo 10 od 34 afganistske provincije. Ured UN-a u Kabulu, upravo prije Međunarodnog dana žena, 8. ožujka 2012., zatražio je da se navedeni Zakon konačno počne strože primjenjivati, jer se nasilje nad ženama nastavlja i dalje. Unatoč tome što su žene postigle uspjeh dobivanjem određenih

Tijekom 2011. u Afganistanu je 2,7 milijuna djevojaka i djevojčica pohađalo školu. Pismenost djevojčica u dobi od 12 do 16 godina je dostigla 37%. Izgrađeno je 9000 novih škola, neke od njih posebno za djevojke

Postoje mnogi primjeri žena koje su započele male, obiteljske poslove unutar zajednice, kao što su izrada ručnih radova i tepiha

političkih pozicija, njihovo sudjelovanje u procesu donošenja odluka i dalje je nedovoljno. U afganistskoj Vladi tijekom 2004. bile su tri ministricice, dok je u sadašnjoj samo jedna. S obzirom na prijetnje i napade na žene, broj žena u civilnim službama pao je s 31% u 2006. na 18,5% u 2010. godini. Podaci o poziciji žena u ruralnim područjima su relativno nepoznati, ali se pretpostavlja da je progres još sporiji.

ŽIVOT U KABULU I ŽIVOT NA SELU

"Ono sto se smatra velikim uspjehom u izjednačavanju prava muškaraca i žena u Kabulu, nije potpuna slika. U Kabulu se mogu vidjeti žene na radnim mjestima, u školama i na sveučilištima, vrlo često i bez burke, a to ostavlja krivi dojam. Ne treba zaboraviti da u Kabulu živi oko 1,5 milijuna žena, a u preostalom dijelu ruralnog Afganistana, 13,5 milijuna. Na njih kozmopolitsko okruženje koje vlada

u Kabulu, nema veliki utjecaj." Tako razmišlja Lael A. Mohib, koja živi i radi u Afganistanu, a bavi se razvojem ruralnih područja.⁶ Što se tiče zapošljavanja, žene su mnogo manje zastupljene od muškaraca. Istraživanje koje je provela afganistska Vlada u suradnji s EU, pokazalo je da je muška radna snaga zastupljena 86%, dok je ženska svega 47%. Razlozi su u brojnim barijerama i vrlo ograničenim mogućnostima privređivanja za žene, pretežno u poljoprivredi, uzgoju domaćih životinja i rukotvorinama. A i kada nešto zarade, nisu u mogućnosti upravljati tim novcem.

SVIJETLA TOČKA - OBRAZOVANJE

Neosporni su rezultati postignuti na području obrazovanja, prema podacima afganistskog Ministarstva obrazovanja. Obrazovanje žena i djevojaka jedan je od najviših prioriteta. Temelji se na članku 43. afganistskog Ustava, koji svima jamči pravo na obrazovanje. Tijekom 2011. u Afganistanu je 2,7 milijuna djevojaka i djevojčica pohađalo školu. Pismenost djevojčica u dobi od 12 do 16 godina dostigla je 37%. Izgrađeno je 9000 novih škola, neke od njih posebno za djevojke. Od 2002. godine zaposleno je 36% nastavnica za rad u školama. Prema istom izvješću, 40% afganistskih djevojčica završi osnovnu školu, ali samo 5% srednju. Problemi koji sprečavaju afganistske djevojke i djevojčice da u većem broju pohađaju školu jesu siromaštvo, rana udaja, nesigurnost, nedostatak školovanih učiteljica i nedostatak škola samo za djevojke. Ova

40% afganistanskih djevojčica završi osnovnu školu, ali samo 5% srednju

kuće ili pohađaju neki oblik izobrazbe. Oni se više brinu kako će okolina ili obitelj suditi o njima. Dakle, treba raditi na razbijanju ukorijenjenih kulturnih tabua i širenja glasina, koje mogu potencijalno ugroziti integritet žene i u konačnici obiteljsku čast.

Postoje mnogi primjeri žena koje su započele male, obiteljske poslove unutar zajednice, kao što su izrada ručnih radova i tepiha, uzgoj peradi i jaja, uzgoj pčela i prodaja meda. Takvi se projekti mogu započeti uz relativno malu finansijsku potporu, trebali bi biti potpomognuti od lokalne zajednice, a upravljeni Vladinim programima. "Smisao ne bi trebao biti u tome da strani donatori, na osnovi vlastitih programa i standarda, pokušavaju donijeti kulturne i socijalne promjene afganistanskim ženama. Cilj bi trebao biti ohrabriti afganistske žene i muškarce, da sami pokrenu promjene u svojim životima, na svoj način i tempom koji njima odgovara," zaključuje Lael.

ZDRAVSTVENA SKRB

U izvješću US National Public Radio iz 2004. iznesen je podatak kako je очekivana životna dob u Afganistanu 42 godine, a 25% djece umire prije pete godine života. Otpriklje 1600 žena umiralo je na svakih 100 000 poroda. Istraživanje "Afgan Mortality Survey" provedeno 2011. na uzorku od pet milijuna Afganistanaca u 34 provincije pokazalo je veliko poboljšanje. Životna dob narasla je na 62 godine, a 10% djece umre prije pete godine. Smrtnost prilikom poroda značajno je pala za 80%, 327 žena na 100 000 poroda. Prije deset godina u Afganistanu je bilo samo oko 400 primalja, dok ih je danas 3000. Tisuće kilometara novih cesta omogućile su lakši dolazak do bolnica, a široka rasprostranjenost mobilne telefonije (i za muškarce i za žene) omogućila je da se medicinski savjet može zatražiti i od kuće. Prema podacima (DFID)- Britanskog odjela za međunarodni razvoj (UK Department for International Development), za razliku od 2002. kada je samo 10% populacije Afganistana imalo pristup zdravstvenoj skrbi, danas pristup ima gotovo 85%.

No, unatoč ovom pozitivnom trendu, žene se suočavaju s mnogim zdravstvenim problemima. Zbog nedostatka voća i povrća u prehrani, nedostaje im vitamina, pate od hipertenzije i

U ožujku 2012. National Police Academy počela je primjenjivati priručnik pod nazivom "Policija u akciji protiv nasilja nad ženama Afganistana". Radi se o obučnom materijalu za pripadnike Afgan National Police (ANP) - policijske službenike, koji obraduje sljedeće teme; definiciju i prepoznavanje nasilnog ponašanja, analizu situacije, zakonski okvir, ljudska prava, vjerske i etičke smjernice. Priručnik je publiciran kako bi pomogao policijskim službenicima u postupanju prilikom slučajeva zlostavljanja nad ženama. Ovaj obučni materijal je izdan u suradnji s UNFPA (United Nations Population Fund), EUPOL-om, ISAF-om i državama partnerima.

zadnja činjenica vrlo je bitna, jer neke obitelji ne dopuštaju ženskoj djeci poći u škole zajedno s dječacima.

TRADICIONALNA ULOGA AFGANISTANSKIH ŽENA I MOGUĆNOST PROMJENA

Lael A. Mohib smatra da će za stvarne promjene trebati mnogo vremena, ali one trebaju poteći upravo iz obitelji: "U Afganistanu je sve stvar obitelji, a obiteljske će veze nastaviti upravljati afganistanskim društvom još dugo nakon što koalicione snage napuste Afganistan."⁷

Njezino je mišljenje da bi uspjeh bio mnogo veći kad bi se prihvatile realnost konzervativnog života na selu i postojećih kulturnih ograničenja i da same žene u Afganistanu teško prihvataju nove mogućnosti, u odnosu na tradicionalnu ulogu koju su imale godinama. "Tradicionalna konzervativna ženska uloga, duboko je ukorijenjena u shvaćanju afganistanskih žena. U seoskim područjima žene smatraju da je njihovo jedino područje interesa - dom. Mnoge također misle da je bilo kakva ambicija izvan kuće nepotrebna ili se ne smatraju sposobnima ostvariti je. "Ako pretpostavimo da će socijalne prilike biti jednakne, dugo nakon 2014. godine, ključ uspjeha jest postupno mijenjati stavove, vodeći računa o objektivnim kulturnim ograničenjima. Glavni bi napor trebao biti na širenju svjesnosti o ženskoj ulozi i ženskom glasu izvan obitelji." Može izgledati čudno, no većina muškaraca s kojima je razgovarala, ne protivi se ideji da njihova žena, sestra ili kći rade izvan

anemije. S obzirom na to da se očekuje da rode 6-ero do 7-ero djece, to za sobom povlači dodatne zdravstvene rizike. Problem je i nedostatak liječnika, jer je u dijelovima Afganistana još uvjek neprihvatljivo posjetiti muškog liječnika, zbog određenih tipično ženskih zdravstvenih problema.

Na osnovi dostupnih podataka i rezultata istraživanja, može se zaključiti da su poduzeti značajni koraci u osiguravanju ženskih prava, sudjelovanja u političkom životu, poboljšanju zdravstvene skrbi i pogotovo obrazovanju. No, među afganistanskim ženama postoji veliki strah da će se sva postignuća u proteklom desetljeću izgubiti, povlačenjem međunarodnih snaga i mogućim smanjenjem stranih donacija u Afganistanu. Neki također vjeruju da će pregovori s talibanim ženama do datno otežati život ako oni dobiju značajniju ulogu u državnim institucijama. Buduća pozicija žena u Afganistanu i dalje je otvoreno pitanje a uključuje sigurnosne, političke, vjerske, socijalne i ekonomski aspekte. ■

1 www.oxfam.org

2 www.cimic.web.org, Women&Gender in Afghanistan

3 Foreign Policy Magazine, 13 January 2012

4 Constitution of Afghanistan

5 Chicago Tribune, 27 March 2012

6 Foreign Policy Magazine, 13 January 2012

7 Foreign Policy Magazine, 13 January 2012

VOJNE ORGANIZACIJE

Znatno strožim unutarnjim režimom stegovnih postrojbi nastojalo se preodgojiti prekršitelje stege i prilagoditi na ponašanje u vojničkom kolektivu. U oružanim snagama koje su popunjavane po novačkom principu, služenje u stegovnim postrojbama najčešće se nije računalo u služenje vojnog roka, pa su vojnici nakon odsluženja kazne, vraćani na daljnje redovno služenje u svoju matičnu postrojbu. U ratu režim u stegovnim postrojbama znatno se radikalizirao, a one su u pravilu postajale borbene postrojbe upućivane na izvršenje najtežih zadaća. Pripadnicima tih postrojbi koji su se osobito istaknuli u borbi (i pri tome ostali živi) vraćane su uobičajene vojničke časti i prava, a časnicima i dočasnicima pripadajuće ovlasti i privilegije.

NASTANAK I RAZVOJ STEGOVNIH POSTROJBИ

Instituciju stegovnih postrojbi prve su uvele oružane snage Piemonta

Završetkom XX. stoljeća praktično završava razdoblje masovnih vojski (prekretnicu u tom evolucijskom procesu čini Zaljevski rat 1991. godine, kvalitativno drugačiji od svih ostalih sukoba modernog doba, kojim se redefiniraju dotadašnje zakonitosti vojne vještine i unose novi elementi u taktiku vodenja ratnih operacija)

HUMANIZACIJA

STEGOVNE POSTROJBE BILE SU POSEBNE VOJNE FORMACIJE SA ZNATNO STROŽIJIM UNUTARNJIM REDOM I REŽIMOM ŽIVOTA I RADA, U KOJE SU RAZMJEŠTANI VOJNIKI I ČASNICI PO KAZNI ZBOG NEKOG KAZNENOG DJELA ILI KRŠENJA VOJNE STEGE. OSNOVNI CILJ NJIHOGA USTROJAVANJA BIO JE IZDVAJANJE PROBLEMATIČNIH VOJNIKA, ČASNICA I DOČASNICA IZ REDOVNIH POSTROJBI, KAKO NE BI SVOJIM PONAŠANJEM BILI NEGATIVNI PRIMJER OSTALIMA

1741. formiranjem posebnih satnija u koje su raspoređivani vojnici kažnjeni zbog bježanja iz vojske i politički protivnici režima, a nakon njih usvojila ih je i francuska vojska 1818. godine. Francuzi su ustrojavali streljačke i pionirske satnije i popunjavalili ih težim prekršiteljima vojne stege ili zločincima, a u posebno ustrojene postrojbe (mutilés) upućivani su vojnici koji su samoranjavanjem ili samosakaćenjem pokušali izbjegći vojnu službu. Iz tih postrojbi ustrojavane su uglavnom pionirske ili radne postrojbe koje su obavljale raznovrsne pomoćne radne zadaće (uređenje fortifikacija, puteva, mostova i sl. ovisno o stupnju inva-

Marinko OGOREC

su nazivane kažnjeničkim postrojbama i nosile su opću oznaku 999.

Kažnjeničke bojne ustrojene su i u Crvenoj armiji tijekom II. svjetskog rata primarno od dotadašnjih stegovnih postrojbi, a ustrojavane su praktično u svim granama i rodovima oružanih snaga. Zbog iznimno velikih gubitaka (koriste se su za najopasnije zadaće), te postrojbe su već od prvih dana rata došle na vrlo loš glas, a svako upućivanje u njih smatrano je ravnom smrtnoj kazni. Bez obzira na iskazanu hrabrost ili nedvojbene ratne uspjehe, pripadnici nisu odlikovani ili pohvaljivani, o njihovim pothvatima promidžba nije objavljivala informacije, a postrojbe nisu smjele dobiti elitni naslov "gvardejci". Nakon II. svjetskog rata, stegovne postrojbe Sovjetske armije razmještane su na područja s najtežim uvjetima života i rada, a služba u njima nije se računala u redovno služenje vojnog roka.

U većini zapadnih zemalja stegovne postrojbe rasformiraju se između dva svjetska rata, međutim u francuskoj vojsci zadržane su do početka 60-ih godina prošlog stoljeća kao kolonijalne snage u francuskim afričkim posjedima. Svojedobno je stegovne postrojbe do razine bojne (po ugledu na SSSR i načelima koje je primijenila Crvena armija) ustrojila i bivša Jugoslvenska vojska u ožujku 1945. godine. Po sovjetskom modelu, radilo se samo o borbenim postrojbama za najteže i najopasnije zadaće, zbog čega se stegovna

VOJNE STEGE

liditeta većine njihovih pripadnika), uglavnom na najkritičnijim dijelovima bojišnice.

Po uzoru na francusku vojsku, u Rusiji se 1823. godine ustrojavaju tzv. vojno-uhičeničke satnije, sastavljene uglavnom od kriminalaca i vojnih bjegunaca. U početku se radilo isključivo o pješačkim postrojbama, međutim 1826. ustrojava se jedna pomorska, a 1834. godine i inženjerijske vojno-uhičeničke satnije. Te se postrojbe 1863. pretvaraju u tzv. vojno-popravne satnije, koje 1878. godine prerastaju u stegovne bojne. Na službu u stegovnim postrojbama vojnici i dočasnici odlazili su jedino na temelju odluke mjerodavnih vojno-stegovnih sudova, a sama služba mogla je trajati od jedne do tri godine, ovisno o kaznenom djelu ili prijestupu koje je pojedini vojnik izvršio. Časnički kadar tih postrojbi na nižim dužnostima (do zapovjednika satnije) ponajprije je u njih poslan isto tako na odsluženje kazne, međutim zapovjed-

ništvo bojne popunjavano je iz nekažnjavanog časničkog sastava, po zapovijedi. Ako i za niže zapovjedne dužnosti nije bilo dovoljno časnika s izrečenim odgovarajućim stegovnim mjerama, popunjavane su iz nekažnjenog časničkog zbara po zapovijedi.

Stegovne postrojbe formirane su u austrijskoj vojsci 1851. godine, ali su već 1870. ukinute kao neučinkovite i nepotrebne. U pruskoj vojsci ustrojavaju se tek 1872. godine, ali na potpuno drugačijim načelima nego u francuskoj ili ruskoj. Naime, u pruskoj vojsci (Disziplinartruppen) popunjavane su vojnicima koji se niti nakon prethodno izdržanih kazni nisu popravili, ili koji su svojim ponašanjem i stavom bili "nedostojni stati u stroj s ostalim vojnicima".

Stegovne postrojbe u većini oružanih snaga europskih zemalja zadržane su do druge polovice XX. stoljeća. U njemačkoj vojsci zadržane su do kraja II. svjetskog rata, a službeno

Posebnu vrstu ratnih sudova predstavljaju tzv. prijeku sudovi, koji su najradikalniji oblik djelovanja vojno-stegovnih tijela uopće, a ustrojavaju se samo u izvanrednim situacijama i ratnom razdoblju

mjera upućivanja u takve postrojbe smatrala najtežom kaznom za vojnike i dočasnike, a mogao ju je izreći zapovjednik pukovnije ili brigade. Od početka 1951. godine stegovne se postrojbe u jugoslavenskoj vojsci ukidaju, ali ostaju u pojedinim istočnoeuropskim zemljama do kasnih 60-ih godina prošlog stoljeća, kada potpuno nestaju.

U suvremenim oružanim snagama vojna stega smatra se jednim od elementarnih čimbenika njihove učinkovitosti, pri čemu je težište na izgradnji svjesne vojne stege, odnosno motivacije za izvršenjem zadaće, što se nastoji ostvariti usavršavanjem vojne organizacije i odgovarajuće podjele posla, te izgrađivanjem stabilnih i kvalitetnih međuljudskih odnosa. Kako su i oružane snage integralni dio društva, potpuno je logično da svi ti društveni procesi jednako intenzivno utječu i na njihove promjene.

VOJNE ORGANIZACIJE

VOJNO-STEGOVNI SUDOVI

Nakon Francuske građanske revolucije, proces izgrađivanja nove socijalne strukture unutar oružanih snaga (utemeljen prije svega na promjenama društvenog statusa vojnika i časnika, te u skladu s tim njihovih međusobnih odnosa), proširio se i na druge zemlje koje su prihvatile i počele razvijati novi oblik građanskog društva. Visoka motiviranost francuskih vojnika tijekom revolucionarnih ratova pokazala je neusporedivo veću kvalitetu svjesne nad formalnom vojnom stegom, te potrebu radikalne reorganizacije unutarnjih odnosa u oružanim snagama kako bi svjesno i dragovoljno prihvaćanje vojne stege uopće moglo i zaživjeti (u prilog tome išla je i opća humanizacija društveno-ekonomskih odnosa, koja je počela temeljitu reorganizaciju kaznenopravnog sustava). U skladu s tim u drugoj polovici XIX. stoljeća dolazi do kvalitativnog razlikovanja težih i lakših povreda vojne stege, kao i kaznenih djela u vojsci, a kako je sve izraženija liberalizacija odnosa u oružanim snagama (nastala kao projekcija opće liberalizacije odnosa u cijelokupnom društvu), zahtijevala ograničenje do tada izrazito velikih stegovnih ovlasti vojnih zapovjednika, počinju se ustrojavati vojno-stegovni sudovi.

Od samog su početka to bila specijalizirana tijela oružanih snaga ovlaštena za raspravljanje težih povreda vojne stege, a redovno su ih činile djelatne vojne osobe, u pravilu

Početkom XX. stoljeća sve suvremene oružane snage imaju raznovrsne oblike vojno-stegovnih sudova, koji se načelno ustrojavaju od časnika iz postrojbi ili stožera, a formiraju se po potrebi, za svaki konkretni slučaj

Sramotna javna degradacija časnika, kao što je bilo u slučaju s aferom satnika Dreyfusa, u većini suvremenih oružanih snaga smatra se neprimjerenum represivnim mjerama koje ne mogu ostvariti nikakav pozitivni učinak niti na počinitelja niti na ostale pripadnike vojske

viši časnici. Počinju se ustrojavati u drugoj polovici XIX. stoljeća, pod različitim nazivima (ovisno o zemlji i oružanim snagama koje su ih formirale) i s različitim ovlastima, no u pravilu, vojno-stegovni sudovi bili su mjerodavni za teže prekršaje vojne stege, dok su lakše povrede ostavljane zapovjednicima postrojbi. Prvi oblici vojno-stegovnih sudova nastali su u Francuskoj i Belgiji pod nazivom "stegovnih savjeta" (Conseil de discipline), a činili su ih ad hoc imenovani časnici i dočasnici (ponekada i vojnici) iz iste postrojbe u kojoj je neki njezin vojnik ili dočasnik učinio težu povredu vojne stege. Stegovni su savjeti imali ovlasti samo za dokazivanje krivice i raspravljanje o upućivanju okrivljenika u stegovnu postrojbu. Nešto poslije u njemačkoj vojsci ustrojavaju se "stegovne sudnice" (Disziplinarkammer) i "stegovne komisije" (Disziplinarkommissionen), dok se naziv "stegovni sud" (Disziplinarhof) odnosio samo na drugostupanjsko vojno-stegovno tijelo. Otpriklice u isto vrijeme austro-ugarska vojska ustrojila je samo stegovne komisije. U Carskoj Rusiji vojno-stegovni sudovi raspravljali su samo povrede vojne stege koje su učinili časnici, dok su za sve oblike (pa i najtežih) vojne stege vojnika i dočasnika bili mjerodavni odgovarajući zapovjednici postrojbi, ovlašteni za izricanje svih kazni (uključujući i smrtnu). Tek nakon socijalističke revolucije i Ruskog građanskog rata, ingerencija vojnih sudova u Crvenoj armiji proširuje se na sve njezine pripadnike, a proporcionalno njihovu širenju smanjuju se vojno-stegovne ovlasti zapovjednika.

Početkom XX. stoljeća sve suvremene oružane snage imaju raznovrsne oblike vojno-stegovnih sudova, koji se načelno ustrojavaju od časnika iz postrojbi ili stožera, a formiraju se po potrebi, za svaki konkretni slučaj. Temeljno pravilo tih sudova jest da časnici koji ga čine moraju biti viši po činu od okrivljenika, a predsjednik sudskog vijeća i po dužnosti (odnosno zapovjednom položaju). Broj članova vijeća bio je vrlo različit, određen internim pravilima svake vojske, a mogao je biti i promjenjiv, ovisno o težini povrede vojne stege (u tom kontekstu, obično su za teže povrede ili nejasne okolnosti počinjenja vojno-stegovne povrede

određivana brojnija sudska vijeća, nego u jednostavnijim slučajevima). Ratovi i ostale izvanredne situacije uvijek su zahtijevali radikaliziranje stegovnih mjeru, kako bi se održala krajnje nužna vojna stega i borbenu učinkovitost postrojbe, pa se uvođe nove kategorije vojno-stegovnih tijela u oružanim snagama - ratni sud i prijeki sud.

Ratni sudovi su u stvari ista vojno-stegovna tijela koja pojedine oružane snage ustrojavaju u miru i mirodopskim uvjetima, samo što (jednako kao i sve ostale strukture društva) prelaze "na ratni kolosijek" u izvanrednim situacijama. Naime, vojno-stegovni sudovi u miru sude po jednakim načelima i po sličnom postupku kao i građansko sudstvo, dok ratna organizacija vojnih sudova ima za cilj ubrzanje postupka i povećanje učinkovitosti suđenja. Osim toga, kako su zadaće i mjerodavnosti oružanih snaga u miru znatno manje nego u ratu, tako su i ovlasti vojnih sudova prilično sužene na točno definirane prekršaje i kaznena djela. U ratu vojno sudstvo postaje mjerodavno za sva kaznena djela vojnih osoba i sve oblike težih prekršaja vojne stege, ali i svih aktivnosti usmjerenih protiv oružanih snaga, pa se tako njihova mjerodavnost proširuje i na civilno stanovništvo koje se suprotstavlja oružanim snagama (npr. na okupiranom teritoriju). Kako bi bilo znatno učinkovitije, ratna struk-

Prijek sud 15. brigade finskih oružanih snaga u terenskim uvjetima (srpanj 1944. godine)

tura vojnog sudstva mijenja se u većoj mjeri u odnosu na mirnodopsku, pa za razliku od mirnodopskih vojnih sudova koji su načelno ustrojeni po teritorijalnom principu, ratni sudovi osnivaju se pri zapovjedništвимa viših postrojbi oružanih snaga. U velikom broju zemalja mirnodopski vojno-stegovni sudovi su u većoj ili manjoj mjeri otvoreni prema javnosti tijekom sudskega procesa, pa okrivljenici u brojnim slučajevima mogu braniti i civilni odvjetnici, što kod ratnih sudova gotovo nikada nije moguće. U pojedinim državama kod ratnih sudova ukida se drugostupanjski postupak, povećavaju se ovlasti tužitelja, a ograničava se i pravni lijek, pa kazna znatno brže postaje pravomoćna. Veća učinkovit-

tost daje se i povećanim ovlastima zapovjednika postrojbi u donošenju odluka o pokretanju postupka pred ratnim sudom.

Posebnu vrstu ratnih sudova predstavljaju tzv. prijek sudovi, koji su najradikalniji oblik djelovanja vojnostegovnih tijela uopće, a ustrojavaju se isključivo u izvanrednim situacijama i ratnom razdoblju kada je potrebno primijeniti radikalne represivne mjere, kako prema protivniku tako i za očuvanje vojne stege u vlastitim redovima. Postupak prijekih sudova pojednostavljen je do krajnjih granica i vrlo brz, a presuda je odmah pravomoćna (često i izvršna), te može biti ili smrtna kazna ili oslobođanje (ostale kazne prijek sud ne izriče).

Vijeće prijekog suda isključivo čine vojne osobe (obično viši časnici) koji ne moraju biti pravnici (obično i nisu), a dokazni postupak je vrlo pojednostavljen i nastoji samo utvrditi je li osumnjičenik učinio neko kazneno djelo ili ne. Smrtnu kaznu vijeće prijekog suda izriče jednoglasno, a ako se to ne dogodi (što je rijedak slučaj), postoji mogućnost da se okrivljenik uputi na redovni ratni sud.

Prijek sudovi javljaju se prvi put u Njemačkoj tijekom XVII. stoljeća, kako bi se spriječilo širenje pljačke i masovno deserterstvo iz vojske, a već u XVIII. stoljeću ustrojava ih Francuska, Italija i Austrija. Od početka XX. stoljeća gotovo sve europske zemlje

Instituciju stegovnih postrojbi prve su uvelo oružane snage Pijemonta 1741. formiranjem posebnih satnija u koje su raspoređivani vojnici kažnjeni zbog bježanja iz vojske

ih ustrojavaju u izvanrednim situacijama, a posebno je intenzivna njihova djelatnost tijekom oba svjetska rata. Nakon II. svjetskog rata prijek sudovi se više ne formiraju.

IZGRADIVANJE SUVREMENE VOJNE STEGE

Završetkom XX. stoljeća praktično završava razdoblje masovnih vojski (prekretnicu u tom evolucijskom procesu čini Zaljevski rat 1991. godine, kvalitativno drugačiji od svih ostalih sukoba modernog doba, kojim se redefiniraju dotadašnje zakonitosti vojne vještine i unose novi elementi u taktiku vođenja ratnih operacija), a globalizacijski procesi na početku novog milenija, te strukturalne promjene u obliku sve izraženije profesionalizacije vojne organizacije poprilično su "uzdrmali" jednu od najvažnijih karakteristika oružanih snaga - izrazitu nacionalnu definiranost. Tome su u velikoj mjeri pridonijele mirovne operacije koje se u pravilu organiziraju kao multinacionalne, ali i jačanje doktrine kolektivne obrane.

U takvim okolnostima sve izraženije profesionalizacije oružanih snaga, važnost motiviranosti svakog časnika, dočasnika i vojnika postavlja se kao sastavni dio njegove osobne profesionalne etike i pristupa poslu kojim se bavi, te se primjereno tome od njega očekuje i dragovoljno, svjesno podvrgavanje stegovnim pravilima vojne organizacije za koju radi. Mjere kažnjavanja i dalje ostaju važan element održavanja vojne stege, međutim one su učinkovite jedino u individualnim slučajevima i kao krajnje sredstvo, pri čemu do izražaja dolazi zakonitost njihova izricanja i humanizacija odnosa u vojski. ■

Od stegovnih potpuno odvojene bile su radne postrojbe, popunjavane vojnicima koji su samoranjavanjem pokušali izbjegći vojnu obvezu. Oni su u radne postrojbe upućivani tek nakon izdržane sudske kazne (koje su u slučaju samoranjavanja bile uvjek dugoročni zatvor), ako su još bili sposobni za vojne radove. Pripadnici radnih postrojbi nisu bili naoružani, a vojne radove u pravilu su izvodili pod najtežim uvjetima i na najopasnijim mjestima.

Chandraguptin nasljednik Samudragupta proširio je imperij Gupta osvojivši 20 manjih susjednih kraljevina

PODLISTAK

RATNA
POVIJEST
INDIJE

PROMJENE

DRŽAVA I DIN

Sa slabljenjem Carstva Maurya na njihove prostore krajem III. stoljeća prije Krista počinju prodirati nomadska plemena iz srednjoazijskih stepa – Shaka i Kushani. Prvi se nastanjuju zapadno od Kandahara, dok Kushani ovladavaju gotovo cijelom sjevernom Indijom i stvaraju Kushansko Carstvo. O tom razdoblju ima vrlo malo podataka, koji uglavnom potječu od kushanskih susjeda. U velikoj su mjeri nepouzdani jer se prepleću s brojnim legendama i mitovima.

NOVI CHANDRAGUPTA

Kushansko Carstvo trajalo je više od 300 godina. U međuvremenu, na prostorima nekadašnje države Magadha, počinje stvaranje novog imperija – Carstva Gupta. Po nekim izvorima dinastija Gupta podrijetlom je iz Bengalisa, a na područje Magadhe doselili su se dinastijskim brakovima. Početkom IV. stoljeća dinastija je vladala ostatkom ostataka države Magadha, a dolaskom Chandragupta I. na prijestolje započinje širenje carstva. Ime je dobio upravo po Chandragupti Mauryi (vidi podlistak HV 392), iako nisu bili u krvnom srodstvu, niti povezani na bilo koji drugi način. Do 320. godine Chandragupta I. reorganizirao je vojsku i ovlađao velikim prostorom od rijeke Ganges do Prajage (današnji Alahabad), praktično povrativši teritorij koji je nekada osvojio njegov imenjak.

Chandraguptin nasljednik Samudragupta još je proširio imperij osvojivši 20 manjih susjednih kraljevina, pa se Carstvo Gupta pod njegovom vladavinom protezalo od Himalaja do rijeke Narmada i od rijeke Brahmaputra do rijeke Yamuna. U ovom razdoblju počinje i tzv. zlatno doba hinduističke kulture. Razvijaju se arhitektura, umjetnost, medicina i druge znanosti.

KONJANIŠTVO GUPTA

Oružanu silu Carstva Gupta činilo je konjaništvo, ratni slonovi i pješaštvo, dok su bojna kola u to vrijeme već bila izvan borbenе uporabe. S obzirom na to da je strategija Gupta bila utemeljena na pokretu i brzim prodorima, temeljni rod vojske bilo je konjaništvo, dok su slonovi i dalje bili presudna udarna snaga. Konjanici su bili zaštićeni kvalitetnim oklopima sve do koljena, naoružani lukom i strijelama, te dugim kopljem za udar u punom jurišu. Osim koplja nosili su i kratko oružje po vlastitom izboru. To je najčešće bio mač, ali su vrlo raširene bile i bojne sjekire s dva sječiva, podrijetlom od perzijskih ratnih sjekira. Konjaništvo je napadalo u gustom borbenom postroju i strogom poretku, a potporu su davali ratni slonovi. Cijelo vrijeme bitke strijelci su zasipavali protivnika strijelama s čeličnim vrhom iz svojih velikih lukova, koji se po mišljenju nekih balističara mogu mjeriti s velikim dugim lukom po snazi. Ostalo pješaštvo obično se uključivalo tek na kraju, u metež bitke, kako bi brojnošću nanijelo što veće gubitke protivniku i tako odlučilo bitku u vlastitu korist

BIJELI HUNI I HARSHA

Slom Carstva Gupta uslijedio je pod pritiskom Bijelih Huna (Hephthalita) pri kraju V. stoljeća. Oni su bili indoeuropski narod, vjerojatno istočnoiranskog podrijetla, a nastanjivali su područje današnje zapadne Kine, srednje Azije, Pakistana i Afganistana. Pretpostavlja se da su im potomci današnji Paštuni. Kao nomadi, Bijeli Huni nisu se dugo zadržali na prostoru Carstva Gupta, iako su stvorili svoju državu sa sjedištem u gradu Malwā. No, stalnim su napadima i pljačkaškim pohodima toliko iscrpili Gupte da je došlo do urušavanja Carstva.

Početkom VII. stoljeća dolazi do svojevrsne obnove Carstva Gupta pod

vladarem zvanim Harsha. Za razliku od Gupti, Harsha u vojsku vraća bojna kola, a način ratovanja se mijenja u pozicijsko ratovanje, zbog čega se veliki gradovi još više zaštićuju snažnom fortifikacijom. Nakon Harshine smrti 647. pa sve do X. stoljeća vlada

U razdoblju Gupta započinje i tzv. zlatno doba hinduističke kulture. Razvijaju se arhitektura, umjetnost, medicina i druge znanosti

Marinko OGOREC

**NAKON PROPASTI CARSTVA MAURYA, SLIJEDI
NESTABILNO RAZDOBLJE, A POČETKOM NOVOG
TISUĆLJEĆA POČELA JE ZNAČAJNIJA
INVAZIJA ISLAMSKIH NARODA**

ASTIJA

razdoblje tzv. Rājputa, prema nazivu vladara (radža) brojnih državica na koje se imperij raspao. To je razdoblje obilježeno formiranjem feudalnog društva, koje primjereno lokalnim uvjetima poprima različite oblike, te unutarnjim ratovima i očajničkim pokušajima zaustavljanja prodora islamskih naroda sa sjeverozapada.

FEUDALIZAM I INVAZIJA

Feudalno mrvljenje indijskih državica ostvareno je u VI. i VII. stoljeću. Osnovna društvena jedinica postaje seoska općina, a glavni zemljoposjednik radža, koji neposredno ili preko svojih vazala upravlja zemljom. Kastinske razlike se zaoštravaju, osobito u gradovima u kojima moći i utjecaj zemljoposjednika nailaze na veliki otpor trgovaca. Unutarnja društvena previranja i socijalne tenzije stvorili su pogodno tlo za vanjske osvajače, pa već početkom VIII. stoljeća Arapi zauzimaju donji tok rijeke Ind. Međutim, značajnija invazija islamskih naroda započinje tek pohodima afganistanskog sultana Mahmuda od Ghaznija 1001. – 1025. koji je zauzeo Punjab i pripojio ga svom sultanatu. Njegov naslijednik Muhammad od Ghora započeo je daljnje osvajanje indijskih teritorija 1175. nizom pohoda koji su završili drugom bitkom kod Taraina 1192. Vrlo brzo je pod njihovu vlast pala cijela sjeverna Indija sve do Delhija.

Zapovjednik rājputskih snaga Prithviraj Chauhan izgubio je odlučujuću bitku kod Taraina. Sam tijek bitke i uzroci poraza njegove velike vojske i danas su predmet rasprave mnogih povjesničara. Ovaj spomenik Chauhanu podignut je u gradu Ajmaru u sjeverozapadnoj Indiji

Muhammad od Ghora započeo je daljnje osvajanje indijskih teritorija 1175. nizom pohoda koji su završili drugom bitkom kod Taraina 1192. Vrlo brzo je pod njihovu vlast pala cijela sjeverna Indija sve do Delhija

BITKA KOD TARAINA

Muhammad od Ghora je 1192. kod Taraina teško porazio zapovjednika ujedinjenih rājputskih snaga Prithviraja Chauhana. O bitci postoji malo relevantnijih podataka. Najčešće se navodi kako je islamska vojska napala indijske snage u praskozorje, dok su spavalici bili potpuno nespremni za bitku. Kako su napali s izlazećim suncem za leđima, iznenađenim indijskim vojnicima sunce je udaralo u oči što je dodatno pridonijelo panici i metežu koji je nastao. Kod Taraina je navodno poginulo više od 100 000 Indijaca, no podatak je vjerojatno pretjeran i potreban je kritičniji pristup istraživanju ove bitke oko koje postoje brojne kontroverze.

LAZAR KARADŽIĆ ZA JAVNU PUBLIKU
POLITICKA UPRAWA
STR. POVR. 6-1
10. I. 1991.

Informacija o neovlašćenom formiranju oružanih sastava u SFRJ.

ROMANDI

U prošlom broju Hrvatskog vojnika objavljen je dio "Informacije" Političke uprave SSNO-a o "neovlaštenom" osnivanju oružanih sastava u SFRJ izvan JNA, koju je 11. siječnja 1991. "Komanda 5. vojne oblasti" dostavila podređenim postrojbama. Odluku "Komande 5. vojne oblasti" o tome da se "Informacija" dostavi podređenim postrojbama potpisao je "pomoćnik načelnika odjeljenja za PR, potpukovnik Stjepan Huspiják" (u prošlom broju pogrešno naveden kao potpisnik "Informacije"), a samu "Informaciju" potpisao je "podsekretar u SSNO", general-pukovnik dr. Milan Čušić. U

drugom dijelu prvoga poglavlja "Informacije" govori se o organiziranju i naoružavanju srpskog stanovništva u Hrvatskoj, o reakciji hrvatske vlasti na to naoružavanje te o ukupnom političko-sigurnosnom stanju na dijelu teritorija Republike Hrvatske, na kojem su u znatnijem broju živjeli Srbi i ignorirali demokratski izabrani hrvatsku vlast. U ostalim poglavlјima "Informacije" navode se podaci o stanju u Sloveniji i na Kosovu, kao i o spremnosti JNA da djeluje "radi očuvanja

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

POKUŠAJ UVODENJA I STANJA U HRVATSKU

U SIJEČNJU 1991. (III. DIO)

Na područje Kninske krajine formirane su naoružane grupe za koje se oružje nabavljala na različite protivzakonite načine. U tom području se nalazi nekoliko hiljada različitih pušaka i pištolja pa i ručnih bacača, a iz radnih organizacija izuzete su znatne količine eksploziva koji se koristi za izradu improvizovanih eksplozivnih naprava.

Od naoružanih lica srpske nacionalnosti formirani su oružani sastavi i štabovi za upotrebu na pojedinim komunikacijskim prvcima. Ovi sastavi vrše zaprečavanje komunikacija, kontrolu kretanja i stalno osmatranje i obavještavanje koje se objedinjava u odgovarajućem centru u Kninu. U poslednje vreme izvode se diverzantsko-terorističke akcije čiji izvršiocu nisu identifikovani. Otkriveni su samo počinoci kradje naoružanja JNA. U nadležnosti vojnih pravosudnih organa pokrenuta je istraga protiv 16 lica zbog oduzimanja naoružanja i vojnog transporta na železničkoj stanci Knin. Mada je ovo oružje u celini vraćeno, istraga je u toku i usmerena je na otkrivanje organizatora ovog dela.

U celini gledano, na ovom području stvoreno je takvo stanje da celokupnu vlast vrše lokalni organi neovisno od republičkih organa u Hrvatskoj, što omogućava da stvorena paravojna organizacija deluje slobodno. Istovremeno, sa stvaranjem ove paravojne organizacije, politička partija HDZ ilegalno je naoružala i organizovala hrvatsko stanovništvo u okolnim mestima, što na ovom prostoru stvara uslove za oružane sukobe.

II
U SR Sloveniji se, takođe, vrši neovlašćeni uvoz oružja iz inostranstva. Naručivane su određene količine protivoklopnih sredstava i automatskog oružja, a ispitivane su i mogućnosti za uvoz protivavionskih raket. Otvoreno se preti upotrebom ovih formacija protiv jedinica JNA. Međutim, koliko nam je poznato, nije došlo do stvaranja tajne stranačke terorističke oružane formacije.

III

Velika količina pešadijskog i drugog naoružanja se, na različite ilegalne načine, uvozi i na područje Kosova. Sredstva za to se obezbeđuju i različitim kriminalnim aktivnostima (provalama, kradnjama, trgovinom narkoticima i sl.).

Iako se ne raspolaze pouzdanim podacima o broju naoružanja i ljudstva obuhvaćenog tajnim vojnim organizovanjem na Kosovu, procenjeni broj je toliki da predstavlja realnu pretnju miru i u ovom delu zemlje.

IV

SSNO je upoznao Predsedništvo SFRJ i sa nekim pojavama koje su se desile posle dostavljanja Informacije, u periodu od 11.12.1990. do 9.01.1991. godine. Iznosimo najznačajnije. Iako Informacija predstavlja vojnu tajnu, jer sadrži strogo poverljive podatke, ona je javno komentarisana na više načina u SR Hrvatskoj, pa čak i u inostranim sredstvima informisanja. To je učinio i F. Tuđman na sastanku sa predstavnicima opozicionih partija u Hrvatskoj i na sastanku sa zastupnicima HDZ u Saboru.

Kao posledica ovoga, poređ neposredne štete nanete ugledu Predsedništva SFRJ, pristupilo se prikrivanju, pa čak i uništavanju materijalne dokumentacije u zemlji i inostranstvu, a na različite načine pokušava se i legalizacija mera koje su prikazane u Informaciji. Navodimo samo neke.

U SR Hrvatskoj ubrzano se radi da se nelegalno uvezeno oružje podeljeno pripadnicima HDZ prikaže kao oružje organa unutrašnjih poslova, što predstavlja manevr da se to oružje zadrži, a ilegalna vojna organizacija legalizuje. U tom cilju je veći broj pripadnika HDZ koji imaju ratni raspored u oružanim snagama, a kojima je bilo podeljeno nelegalno uvezeno oružje, po hitnom postupku, raspoređen u rezervni sastav milicije. Ovo se čini bez konsultacija sa starešinama njihovih ratnih jedinica, tako da one ostaju nepopunjene.

Preko Ministarstva unutrašnjih poslova upućen je javni poziv svim gradjanima koji imaju vojničko oružje i municiju, a za koje nemaju dozvolu, da ih predaju policijskim upravama, čime se pokušava prikriti poreklo i način podele ilegalno uvezenog naoružanja.

Naglo se uvećava rezervni sastav milicije i formiraju se i naoružavaju krupne policijske jedinice, kao što su brigade, a to izaziva novo podozrenje građana.

Intenzivno se pokušavaju vrbovati starešine JNA da prelaze u novoformirane policijske jedinice radi njihove popune komandnim kadrom ili za druge poslove u državnim organima Hrvatske. Pri tome im se zakazuju tajni

razgovori i nude znatno povoljniji materijalni i drugi uslovi samo da napuste jedinice i ustanove JNA u kojima su na službi. Nastavljen je uvoz naoružanja koje se isporučuje po ilegalno zaključenim sporazumima u pojedinim stranim državama (Madjarska, Italija, Austrija), a to se radi sa znanjem i uz podršku zvaničnih organa tih država. Izdaju se konkretna uputstva i nare-

djenja za opserviranje, neprekidno praćenje, pa i napade na garnizone, vojne objekte i vojna lica. Čak se i potpuno nezakonito od strane organa MUP Hrvatske lišavaju slobode pojedine vojne starešine u toku vršenja svojih službenih zadataka. U Kninu naoružane seoske straže nisu raspuštene i povremeno se ak-

ZVANREDNOG

tiviraju za različite zadatke. Svi ovi podaci govore da se i dalje intenzivno radi na sprovodenju mera kojima bi se obezbedilo da se i nasilnim sredstvima sruši postojeći ustavni poredak SFRJ.

U vezi s tim, SSNO je posebno ukazao da državni organi SFRJ, koji i po važećem Ustavu SFRJ imaju izričito utvrđenu obavezu da štite postojeći ustavni sistem, ne mogu biti pasivni i mirno posmatrati kako se taj sistem ruši. Koristeći sva svoja ustavna i zakonska ovlašćenja, oni moraju preduzeti adekvatne mere da se stanje u zemlji sredi, kako bi se izbegle najteže posledice koje prete svim narodima i narodnostima Jugoslavije. (...)

V

Izneti podaci ukazuju da su u više delova zemlje stvorene ili je u toku stvaranje paravojnih organizacija, van sastava legalnih i jedinstvenih oružanih snaga SFRJ i pod kontrolom organa i pojedinaca van Ustavom SFRJ i saveznim propisima utvrđenog sistema rukovodjenja i komandovanja oružanim snagama. Aktivnosti i mere koje njihovi nosioci preduzimaju usmerene su na nasišno rušenje ustavnog uredjenja SFRJ, odnosno oružanu pobunu širokih razmara. Time se čine teška krivična dela kažnjiva po Krivičnom zakonu SFRJ (čl. 114, odnosno 124.KZ SFRJ). Ta dela su kažnjiva i ako bi ostala samo u fazi pripremnih radnji. Postojanje navedenih oružanih sastava predstavljaju stalnu opasnost po ustavni poredak SFRJ. Imajući u vidu da se ti oružani sastavi u okviru medusobno

suprotstavljenih nacionalnih političkih partija i njihovih rukovodstava, oni su ozbiljna i neposredna pretnja izbijanju oružanog medjunacionalnog sukoba i gradjanskog rata na tlu Jugoslavije. (...)

VI

JNA će potpuno energično i dosledno izvršiti sve zadatke koji proizilaze iz Naredbe Predsedništva SFRJ. Izvršavanjem ovog zadatka JNA neposredno štiti mir, integritet i suverenitet SFRJ, doprinosi sprečavanju bratobilačkog rata i omogućava mirno sprovodenje neophodnih društvenih reformi.

Radi uspešnog izvršenja ovih zadatka najbitnije je obezbediti visok nivo moralne čvrstine i jedinstva svih jedinica i ustanova Armije. U tom cilju svi nivoi rukovodjenja i komandovanja dužni su obezbediti neprekidni i potpun uvid u stanje morala i borbene gotovosti i preduzimati energične mere za njihovo održavanje na potrebnom nivou.

Posebnu pažnju posvetiti neposrednim moralno-političkim pripremama sastava koji se budu angažovali na izvršavanju konkretnih zadataka.

Komandanti, načelnici i upravnici, na svim nivoima rukovodjenja i komandovanja, sa sadržajem Informacije i Naredbom Predsedništva SFRJ, odmah upoznati sve starešine, a sadržaje na odgovarajući način koristiti u informisanju vojnika i GL (građanskih lica, op. a.) na službi u JNA. (Izvornik, strojopis, latinica; HR-HMDCDR, 2., kut. 6037).

IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA

PINZGAUER 710

Austrijska tvrtka STEYR-PUCH iz Graza u kasnijim je 1960-im razvila terensko vozilo s pokretanjem na sva četiri kotača. Proizvodnja prve generacije vozila počela je 1971. pod nazivom Pinzgauer. Naziv je dobio po austrijskoj rasi konja. Prva se generacija vozila (modeli 710 i 712) proizvodila do 1985.

i proizvedeno ih je 18 439. Iako je konstruiran i prvi model proizведен prije više od 40 godina, po nekim svojim karakteristikama Pinzgauer je jedno od najboljih terenskih vozila ikada napravljenih. Može prevesti deset vojnika i povući prikolicu težine 5000 kg na putu, odnosno 1 500 do 1 800 kg izvan puteva. Ovaj automobil pripada grupi terenskih automobila male nosivosti, a zbog svojih je svojstava našao široku primjenu u bivšoj JNA. U Hrvatsku vojsku dospio je zapljenom i kupnjom. Vozilo koje je u posjedu Vojnog muzeja upotrebljavalo se kao sanitetsko vozilo u raznim postrojbama tijekom Domovinskog rata i poslije.

Dinko ČUTURA

TEHNIČKI PODACI

Težina vozila: 2 100 kg

Dopuštena nosivost: 3 100 kg

Korisna nosivost: 1 000 kg

Tip motora: benzinski, 4-taktni, 4-cilindrični, 2499cm³, 66KW

Potrošnja goriva: 18 l / 100 km

Hlađenje: zračno

Akumulator: 12 V / 66 Ah (2 komada)

Broj stupnjeva prijenosa: 5 + 1

Sustav kočenja: hidraulični sa servouređajem

Hrvatski grb
na marki iz
1992.

Povijesna oružja
na području
Moldavije od VIII.
do XIII. stoljeća
prikazana su na
marki iz 2009.
godine

FILATELIJA

MARKA - OTOK U MORU POVIJESTI I ZEMLJOPISA

TREND IZDAVANJA POŠTANSKIH MARAKA REPUBLIKE HRVATSKE S NACIONALNOM OBOJENOŠĆU NASTAVLJEN JE I U 1992. GODINI. U SKLADU S TIME IZDANA JE REDOVITA POŠTANSKA MARKA S HRVATSKIM GRBOM TE SERIJA MARAKA S HRVATSKIM VELIKANIMA JOSIPOM PL. JELAČIĆEM, ANTONOM STARČEVICEM I STJEPANOM RADIĆEM. OVIM SE MARKAMA ŽELJELO PODSJETITI I UPOZNATI S TEŠKOM I JUNAČKOM PROŠLOSTI HRVATA ČIJA SE POVIJEST NE VEŽE SAMO NA NOVONASTALU DRŽAVU VEĆ I NA STALNU TEŽNJU ZA SAMOSTALNOŠĆU KROZ PRETHODNA STOLJEĆA

Ivo Aščić

Prigodni poštanski blok
RH "Antičko nalazište
Narona" iz 2005.

Kako bi mogli odgovoriti novim izazovima na području velikog carstva, kao što je primjerice premještanje i ekspanzija vojske, Rimski Imperij je do 50. godine 1. stoljeća izgradio oko 200 tisuća kilometara cesta. Neki od putova prema azijskim dijelovima Carstva prolazili su i današnjom Hrvatskom (npr. jadranski i sjeverni pravac).

Čak se i danas u Hrvatskoj neki putevi podudaraju s putnim trasama Rimljana. Slomom Rimskog Carstva pred naletima barbarskih naroda i plemena, odnosno njegova upravnog i vojnog aparata kao glavnog organizatora i korisnika prometnih usluga, prestao je i postojati Cursus publicus.

SVJETIONIK MULO - NAJLJEPŠA HRVATSKA MARKA U 2011.

U netom završenom izboru za najljepšu poštansku marku Republike Hrvatske u 2011. godini u kome su se natjecala čak trideset i četiri izdanja, prema glasovima birača prvo mjesto pripalo je marki s motivom svjetionika Mula. Na istoimenoj hridi u šibenskom akvatoriju, svjetionik je izgrađen još 1873. godine. Zanimljivo je da je posljednji svjetioničar s Mula umirovljen 1999. godine. Marku su dizajnirali Orsat Franković i Ivana Vučić iz Zagreba.

Za samo pet glasova manje, od ukupno 6704 važeća glasa iz 25 država sa svih kontinenata, poštanska marka s motivom smeđeg medvjeda zauzele je drugo mjesto a "brončanu" medalju osvojio je blok Alpe Adria (potopljeni brodovi Jadranu). Visoko mjesto zauzele su i marke s nacionalnim obilježjima kao što su Dan državnosti i 20. obljetnica Vukovara.

HRVATSKI VELEPOSLANICI

Poštansku marku kao hrvatskoga veleposlanika vjerno je dočarala ugledna hrvatska povjesničarka umjetnosti i predsjednica Povjerenstva za izbor motiva, likovnih i grafičkih rješenja poštanskih maraka Republike Hrvatske dr. Željka Čorak: "Ako neki, ma kako malen otok poželi biti država, izdat će marku. Marka mu udara pečat državnosti kao što mu more ocrtava granicu. Gusta i zatvorena forma čini otok neizmjernim. Ona je element zajedništva Hrvatske sa svijetom kako u izdanjima na zajedničke teme, tako i u suizdanjima s pojedinim državama (Austrija, Vatikan, Slovačka, Belgija...). Malena marka intimno sudjeluje u našem svakodnevnom životu i njegovim obredima. Ona sama postaje čestitka i lijepa misao onome kome se šalje pismo". ■

CURSUS PUBLICUS

Prijenos pošiljaka na području današnje Hrvatske veže se za doba Rimskog Carstva kada je car Octavian (od 30. g. prije Krista do 14. g. poslije Krista) osnovao Cursus publicus, najveću i najbolju, do tada poznatu prometnu organizaciju. Ova institucija je nastala kao nužnost i velika potreba za održavanjem i funkcioniranjem rimske vlasti, te je omogućila učinkovitost u radu njezinih upravnih i vojnih tijela prijenosom pisane korespondencije kako u samom središtu carstva, tako i u mnogim drugim rimskim provincijama. Po važnosti glasnica služba ništa nije zaostajala od vojske ili državne uprave. Osim za prijevoz putnika, vojske i roba osnovni joj je zadatak bio prijenos pošiljaka.

DO EUROPE SU STIGLE IZ KINE...

ZASTAVE ORIGINALNOG DIZAJNA VJEROJATNO SU NAJZANIMLJIVIJE VEKSILOLOŠKIM ISTRAŽIVAČIMA, NO MNOGO JE VAŽNIJE ŠTO SE LAKO PREPOZNAJU MEĐU DRUGIMA. LAKO SE PAMTE PA IH TO ČINI SIMBOLIMA I IZAZIVAJU SNAŽNE EMOCIONALNE REAKCIJE

Željko HEIMER

U srednjem vijeku pojavljuju se prve vojne zastave postrojbi u njihovu suvremenom obliku – komada obojenog i likovima ukrašenog platna pričvršćenog jednim rubom na koplje. Smatra se da se taj običaj prenio u Europu tijekom kršćansko-muslimanskih ratova na Pirinejskom poluotoku u VIII. stoljeću. U Sredozemlju su takve zastave, preko Bliskog istoka, tijekom dugih stoljeća, stigle iz Kine, koja ih je poznavala prije više od 3000 godina. Do kraja IX. stoljeća, takve "svremene" zastave, za razliku od rimskih i drugih veksiloida, dopiru i do sjevera Europe – vikingška zastava koja prikazuje gavrana zabilježena je 878. godine.

Povijest bilježi da je papa Grgur VII. poslao zastavu na krunidbu kralju Žvonimиру 1075. godine, kao znak vazalnog odnosa hrvatskog kralja prema papi, odnosno kao svojevrstan ekvivalent međunarodnog priznanja. Autonomne komune na istočnom Jadranu propisuju potrebu isticanja zastave pripadnosti broda (odnosno kazne za neisticanje) barem od XIV. stoljeća. U vrijeme procvata heraldike, ranije vrste zastava zamjenjuju tzv. grbovne zastave – zastave koje u pravokutnom polju prikazuju sadržaj štita grba velikaša – a pod kojima pojedini velikaši predvode svoje postrojbe u boj. Neki strani istraživači tvrde da su hrvatske postrojbe u bitci na Mohačkom polju 1526. stupale pod crveno-bijelo šahiranom zastavom ogivaljnog oblika (oblik šiljka gotičkog svoda, odnosno "napuhanog"

trokuta), no to još nije potvrđeno u hrvatskoj povjesnoj znanosti.

ZASTAVE ORIGINALNOG DIZAJNA

Osim tri tipa trobojnica predstavljenih u prethodnim brojevima HV, četvrti tip zastava čine one originalnog dizajna. U ovoj skupini su zastave koje imaju složene geometrijske uzorke zastavnog polja, koje je "neobično" i originalno riješeno. Time one imaju osobito dobru prepoznatljivost, čak i kada se nađu među

Šahirana polja jasan su nacionalni simbol, plave pruge na slobodnom kraju podsjećaju na jadransko podrijetlo, sve zajedno naglašava vezu s trobojnicom

Postrojba je utemeljena 1. lipnja 1991. od tzv. Škverske bojne kao prva pričuvna postrojba Hrvatske vojske, kao što je s ponosom istaknuto na zastavi. Kružni simbol postrojbe zapravo je stiliziran prikaz tradicionalne dalmatinske kape, a lik škorpiona predstavlja borbeni duh postrojbe, te su se zato njezini pripadnici nazivali škorpionima.

mnoštвom drugih "običnih" zastava (trobojnih ili jednobojnih), a izuzetni su primjeri inspirativnog veksilološkog dizajna, tako su ih većinu vjerojatno izradili pojedinci koji nisu imali veksilološkog iskustva, nego jednostavno općenit "dobar osjećaj" za učinkovit dizajn.

Među mnogim sjajnim primjercima tog tipa zastava, ovaj put prikazujemo zastavu 114. brigade „R“ HV – Split. Zastava je bijele osnove zastavnog lista raskoljenog na slobodnom kraju (oblik lastavičjeg repa), a zapravo podijeljenog u tri okomita

Dodatac informacije o zastavama postrojbi OSRH, fotografija zastava u uporabi, saznanja o nastanku i uporabi zastave, kao i isprave te ostalo što bi moglo pomoći u izradi cjelokupne povijesti zastava naših postrojbi, molimo javite na zastavehv@gmail.com. Unaprijed zahvaljujemo.

polja, prvo uz koplje sastoje se od dva stupca po četiri naizmjenično crvena i bijela kvadrata, drugo nešto šire od ostalih bijelo te treće koje se sastoje od devet naizmjenično plavih i bijelih vodoravnih pruga. U središnjem bijelom polju nalazi se znak postrojbe, crno obrubljeni crveni disk duž kojeg je kružni zlatni troplet i crni natpis "114. BRIGADA", a u sredini na žutom disku crni lik škorpiona. Iznad znaka crvenim slovima u blagom luku ispisano je "PRVA PRIČUVNA BRIGADA HV" i ispod toga "SPLIT 1. 6. 1991." Ispod natpisa, oko znaka se s jedne na drugu stranu u luku pruža zlatni troplet.

Zastavni rukav dobiven je posuvrćivanjem bijelog zastavnog polja, a s vanjskih strana je opšivena zlatnim pozamanterijskim resama oko 7 cm dužine. Na oba kraja rukava ušivene su po dvije trobojne vrpce za učvršćivanje zastave na koplje. Jedna je od rijetkih zastava iz tog razdoblja za koje znamo proizvođača, s obzirom na to da se na rukavu nalazi ušivena oznaka tvrtke Prvi barjak Matić iz Zagreba. Veličina zastave je 100×193 cm. Zastava se danas nalazi u zbirci zastava Vojnog muzeja MORH-a.

Znak postrojbe su izradili Bartul Filipović i Jakov Todruga u Splitu 1992. kada je vjerojatno izrađena i zastava. Brigada djeluje tijekom cijelog Domovinskoga rata, sudjeluje i ističe se u gotovo svim operacijama, a demobilizira se značajno tek preustrojem 2000. godine. Preostali dio brigade ulazi u sastav 625. pješačke brigade koja je 2004. godine ukinuta. ■

MULTIMEDIJA

JEFTINI Nokia mobiteli

Nokia je predstavila nove uređaje niskih cijena za potrebe mlađih i urbanih potrošača koji se ne mogu priuštiti smartphone uređaje. Nokia 110 i 112 podržavaju dual SIM dok su modeli Nokia 111 i 113 standardni mobilni uređaji s jednom SIM karticom. Nokia 110 i 112 imaju mogućnost povezivanja s Facebookom i Twitterom i koriste Nokia web-preglednik s mogućnošću 90% komprimiranja podataka, slično kao i Opera mobilni preglednik. Uređaji dolaze s 1,8" TFT zaslon rezolucije 128 x 160 točaka, 0,3 VGA kamerom, podrškom za do 32GB vanjske memorije, Bluetoothom, FM radiom i glazbenim playerom. Pokretani su Nokia S40 operativnim sistemom i imaju implementirano 40 EA igara u vrijednosti oko 75 eura. Ova informacija je vrlo zanimljiva budući da je predložena cijena po uređaju oko 40 - 45 eura.

Elektronika integrirana u namještaj

IKEA je do sada bila poznata ponajviše po proizvodnji namještaja, a u budućnosti bi je mogli povezivati i s elektronikom. Kompanija u budućnosti namjerava elektroniku integrirati u svoj namještaj, a kako će to izgledati najbolje možemo vidjeti na primjeru Uppleva TV-a koji se sastoji od televizora, Blu-ray-a i zvučnika ugrađenih u jedan komad namještaja. Tu je i odvojeni bežični subwoofer. Sam televizor je "pametan", odnosno posjeduje razne aplikacije, igre, reprodukciju glazbe, video na zahtjev... Naravno, te aplikacije i usluge dosta ovise o regijama u kojima će se Ikea Uppleva TV kompleti naći u prodaji. Namještaj je dizajniran tako da ćete napokon biti riješeni svih kablova, budući da se sve žice nalaze skrivene na prilično domišljat način. U stolićima i ormarićima su predviđena mjesta za vaše druge uređaje, čiji će se kablovi također potpuno skriti, dok čitavim sustavom upravljate pomoću samo jednog daljinskog. U razvoju Uppleva TV-a IKEA će surađivati s kineskom električnom kompanijom TLC, a prodavat će se u četiri različita modela s dijagonalama ekrana od 24 do 46 inča.

Više od baterije

Cellink backup baterija je multifunkcionalan gadget koji uz dodatnu snagu baterije vašeg mobitela, mp3 playera ili GPS uređaja nudi i druge mogućnosti. U ponudi su dva modela, Cellink I prilagođen Apple iPhone i iPod uređajima i Cellink U za sve ostale uređaje s mikro USB punjačem. Priklučen na uređaj sa svojim kapacitetom od 600mAh daje dodatnu snagu baterije od 40%, što neće potpuno napuniti bateriju ali će dobro doći u kritičnim situacijama. Funtionira kao data link između uređaja i kompjutera, podržava sve mogućnosti transfera datoteka Apple iTunesa i ugrađeni mikro SD/SDHC čitač omogućuje spremanje datoteka na Cellink za kasnije sinkroniziranje.

MOBILNE APLIKACIJE

Foursquare - navigacija i lokacijska igra

Otkako su mobilni uređaji počeli dolaziti s GPS-om, tražili su se načini kako iskoristiti mogućnost preciznog lociranja za manje očite stvari od karte i navigacije. Tako je osmišljen Foursquare, popularna lokacijska igra i servis za mobilne uređaje. Dostupna je za iPhone, Android, BlackBerry i Palm. Milijuni korisnika svakodnevno se koriste Foursquareom kako bi istražili okolinu i dobili informacije o sadržajima u blizini lokacije na kojoj se nalaze, na primjer najbliži restoran, kafić, najbliža poslovnička banke ili poštanski ured. Korisnici se, dolazeći na lokacije i sadržaje koji se koriste Foursquareom, prijavljuju, dobivaju zanimljive informacije o registriranim subjektima, osva-

jaju bodove ili dobivaju posebne pogodnosti. Nakon podešavanja i izrade profila potrebno je pronaći svoje prijatelje koji se također njime koriste. Početni ekran koji vas dočekuje prilikom pokretanja Foursquarea pokazuje vam aktivnosti vaših prijatelja, listu lokacija oko vas, savjete koji su vezani uz određene lokacije (koje pišu korisnici) te pregled vaših dosad osvojenih znački. Kada se nađete na određenoj lokaciji u aplikaciji, odaberite opciju "Check-in". Aplikacija vam na temelju trenutačne geografske pozicije odmah daje popis postojećih lokacija. Ako vaša lokacija još ne postoji kao tzv. spot, dodajte je putem opcije Add (znak plus) ili pak klikom na "Not in list"

koji se nalazi na dnu. Ne uspijete li uz pomoć tražilice naći lokaciju na kojoj se nalazite, nitko je još nije stvorio, tada ćete je stvoriti vi i za to dobiti dodatne bodove.

Pripremio Mladen PALIĆ

Malen, ali pun novosti

Sony je službeno predstavio NEX-F3, mali kompaktni fotoaparat s mogućnošću izmjene objektiva. Istiće se po novom 3-inčnom LCD ekranu koji se zakreće za 180 stupnjeva, što je praktično kod snimanja videoa. Za procesiranje slike zadužen je Sonyjev procesor Bioniz i CMOS senzor APS-C veličine s rezolucijom od 16,1 megapiksela. Osjetljivost se kreće u rasponu od ISO 100 do 16 000, brzina kontinuiranog okidanja iznosi 5,5 fotografija u sekundi, a novost je i automod koji automatski podešava postavke aparata prema sceni. Na raspolažanju su: Hand-Held Twilight, Auto HDR, Slow Sync i Daylight Sync opcije. Video se snima u AVCHD formatu pune HD rezolucije 50i/25p fps, s konstantnim autofokusom i mogućnošću upotrebe 2x zuma zahvaljujući Sonyjevoj Clear Image Zoom tehnologiji.

Novo sučelje za LG pametne telefone

Proizvođači pametnih telefona svojim što jednostavnijim, intuitivnijim ali atraktivnijim korisničkim sučeljem pokušavaju privući što više korisnika. LG je predstavio Optimus 3.0 sučelje za ICS modele. Sučelje će kompanija dostavljati s uređajima zasnovanim na Androidu 4.0 Ice Cream Sandwich, a među važnijim novinama je naprednija Quick Memo mogućnost. Quick Memo značajka je duboko integrirana u sustav te omogućava pisanje bilježaka bez obzira što korisnik ima otvoreno na zaslonu, a zatim ih dijeliti preko društvenih mreža,

e-maila ili SMS poruka. Osim toga, Optimus UI 3.0 omogućava i otključavanje mobitela povlačenjem prsta bilo gdje po ekranu, a tu je i opcija Pattern Lock kojom je moguće podesiti koje će se funkcije prikazati na ekranu nakon otključavanja uređaja. Moguće je izmijeniti ikone određenih aplikacija i organizirati sadržaj u Download kategoriji, a za glasovno upravljanje ugrađenim fotoaparatom na raspolažanju je Voice Shutter opcija. Novo sučelje premjeru će imati na uređaju Optimus LTE II i Optimus 4X HD smartphone, koji dolazi na tržiste u lipnju.

www.mindf.gov.sg/imindf/mindef_websites/atozlistings/navy/home.html

Republika Singapur praktički je grad-država, površinom tek 189. na svijetu. No, ta mala točka u Aziji je vrlo bogata, s razvijenom industrijom, a naročito razvijenom Ratnom mornaricom. Na visokoj razini je i web-stranica mornarice. Nemojte da vas dugački upis URL-a obeshrabri, jer se vrijedi potruditi. Po dizajnu, sadržaju, vijestima i multimediji stranica stoji uz bok svjetskim mornaričkim velesilama. S obzirom na to da je singapurska flota prilično opskrbljena i brojnošću i kvalitetom plovila, vjerujemo da će vam više informacija, te fotografija (i to visokorezolutnih), biti dobrodošlo. Naravno, tu je i uvjet da ste zaljubljenik u more, brodove i mornarice. Ako u svoje surfanje i saznanja o singapurskim oružanim snagama želite poći od početka, krenite s www.mindf.gov.sig, službenom stranicom njihova ministarstva obrane.

D. VLAHOVIĆ

WEB-INFO

The screenshot shows the official website of the Singapore Ministry of Defence. The main navigation bar includes links for Home, About Us, Media Releases, Articles, Assault, Navy News, Photos, Features, Contact, and Log In. The top banner features a photo of a naval ship and the text "Minister for Defence Visits Republic of Singapore Navy's Fleet". Below the banner, there are several news articles and photos related to the visit of the fleet. One article is titled "Minister for Defence Visits Republic of Singapore Navy's Fleet" and includes a photo of Dr Ng Eng Hen, the Minister for Defence, interacting with sailors. Another article is titled "The PASSAGE" and features a photo of a ship's crew. The website has a clean, professional design with a blue and white color scheme.

28. SVIBNJA 1991.

OSNIVANJE ZNG-a

Dana 17. travnja 1991. donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutarnjim poslovima, na temelju kojeg je donesena Odluka o ustrojstvu Zbora narodne garde (ZNG-a), prve profesionalne oružane postrojbe s obrambenim i redarstvenim zadaćama. Prve osnovane brigade ZNG-a su svečanu prisegu hrvatskoj domovini položile povijesnog 28. svibnja 1991. kad je održan i svečani mimohod na stadionu

25. svibnja 1995.
umro Krešimir Čosić,
proslavljeni hrvatski
košarkaš

26. svibnja 1209.
utemeljen stari grad
Varaždin

3. lipnja 1942.
bitka kod Midwaya

NK "Zagreb" u Kranjčevićevoj ulici. Taj datum danas Oružane snage RH slave kao datum svog utemeljenja.

Legendarne hrvatske gardijske brigade – prva Tigrovi, druga Gromovi, treća Kune, četvrta Pauci, te poslije ustrojena peta Sokolovi, sedma Pume, osma (lako-jurišna) Orlovi i deveta Vukovi, uz specijalne postrojbe MUP-a i MORH-a podnijele su glavni teret u obrani i oslobođanju Republike Hrvatske. ■

Marko MEDO

DJ 10,25-27.34-35.44-48; 1 IV 4,7-10; IV 15,9-17

BOGA SE UPOZNAJE LJUBEĆI

Definiciju Boga možemo sažeti riječima svetoga Ivana: Bog je ljubav (1 Iv 4,8,16), a sv. Pavao kaže: *Kad ljubavi ne bih imao-ništa sam!* (1 Kor 13,2). Kad Petar odlazi u Cezareju, ulazi u kuću rimskog satnika po imenu Kornelije Petar s velikom predrasudom: misli da je Bog, izabravši izraelski narod, taj narod učinio privilegiranim; zbog toga vjeruje da Božje milosrđe ima ograničeni prostor i zadane pravce; pravce, koji gotovo ne mogu izići iz hebrejskih okvira. To je jedan oblik vjerskog rasizma. Tu posreduje Gospodin i ruši sva Petrova mišljenja. Naime, Petar primjećuje kako je jedan rimski satnik čovjek vjere kao i on, čovjek koji traži Boga kao i on, čovjek kojega Bog ljubi kao i njega. Petar je iznenaden ovim otkrićem, ali zatim daje hvalu Gospodinu i kaže: *Sad uistinu shvaćam da Bog nije pristran, nego - u svakom je narodu njemu mio onaj koji ga se boji i čini pravdu* (Dj 10,34-35). Veličanstvena istina koja nam dolazi od Boga! Mi kršćani smo često u istoj situaciji kao i Petar: ne razumijemo da se Božja ljubav ne može upotrebljavati kao privilegij:

Onaj koji smatra svoje vrijeme previše dragocjenim da bi ga mogao izgubiti slušajući druge, u stvarnosti neće nikada imati vremena ni za Boga ni za bližnjega; imat će ga samo za sebe i za vlastite ideje.

D. BONHOEFFER

Božja ljubav je plamen koji tjera na služenje, traženje, darivanje. Koliko puta, naprotiv, uime religije preziremo osobe koje bi trebali više ljubiti. Koliko puta Bogu pripisujemo strogoću, osude i sudove koji naprotiv isključivo ovise o nama koji smo još toliko zli i sebični. Čak imamo i hrabrosti iskoristiti Boga kako bismo iza njegova Imena skrivali...sva zla našeg srca! Sveti Ivan razotkriva Božji misterij onako kako nas je Isus naučio. On piše: *Svaki koji ljubi, od Boga je rođen i poznaje Boga* (1 Iv 4,7). To su tvrdnje s neurčunljivim posljedicama za mjerjenje kršćanskog života i života svakog čovjeka. Naime, Ivan tvrdi da se život, istinskom Bogu ne dolazi samom inteligencijom: rasuđivanja se slažu s idejama, ali Bog se ne može svesti na jednu ideju. Dakle, tražiti Boga samo razumom, nemogući je pothvat. Ako je Bog ljubav, Bog se može upoznati samo ljubeći onako kako ljubi Bog. Zbog toga veliki poznavatelji Boga nisu teolozi ili znanstvenici koji proučavaju Bibliju: veliki poznavatelji Boga su sveci, apostoli Ljubavi, muškarci i žene koji su živjeli milosrđe, oni koji

slušaju Boga te se na putu ljubavi prepustaju Božjem vodstvu. Sveti Ivan dodaje: *Tko ne ljubi, ne upozna Boga jer Bog je ljubav* (1 Iv 4,8). Znate li koje su posljedice ove tvrdnje? Evo ih: ako nisi sposoban ljubiti one koji te vrijedaju, znači da nemaš Božje ljubavi, dakle ne poznaješ Boga; ako nisi sposoban biti velikodušan a da ništa ne očekuješ zauzvrat, znači da nemaš Božje ljubavi, dakle izvan si Vječnoga života; ako se ne brineš kako ćeš svoje vrijeme, svoju pažnju, svoje služenje darovati bližnjemu, nemaš ljubavi, dakle već si mrtav u svojoj duši. Naime, kršćanstvo započinje ljubavlju, kršćanstvo je navještaj ljubavi. Majka Terezija iz Kalkute je često govorila: *Živeći ljubav može se osjetiti Boga: gotovo ga se može dotaknuti rukom*. To je istina koju potvrđuju životi tolikih svetaca. Nakon rata jedan mladi Japanac se obratio na katoličku vjeru slušajući propovijed mučenika o. Kolbea. Rekao je: *Želim slijediti religiju koja, usred tolikog egoizma, ima još hrabrosti predlagati ljubav*. Samo je ljubav vjerodostojna, jer je samo ljubav znak Božje prisutnosti. ■

Tiskana i audio-videoizdanja MORH-a odsad možete kupiti po pristupačnim cijenama u trgovini vojnom opremom "Hrvatski vojnik" u Zvonimirovoj ulici 5 u Zagrebu

Knjige

Pozdrav iz Chagcharana
10 godina sudjelovanja RH u međunarodnim mirovnim misijama
Suvremeno oklopništvo
Hrvatski vojnik u službi zajednice

Fotomonografije

Mirovna misija Chad
Od branitelja domovine do čuvara svjetskog mira
Vojska pobjednika – s ponosom u budućnost

DVD

Hrvatska kopnena vojska
20 godina Tigrova
Bljesak - 5 minuta za sjećanje
Krila oluje
Zanimanje vojni pas
Mirovna misija Chad
Čuvari svjetskog mira
Oluja - 5 minuta za sjećanje
15 godina operacije Maslenica
Kadetski bal
Klapa HRM "Sv. Juraj" - Najbolje od klape

CD

Klapa HRM "Sv. Juraj" - Najbolje od klape
Hrvatske koračnice
Domovini s ljubavlju

